

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ
24

YASAMA YILI
3

**(10-49) - SAĞLIK ÇALIŞANLARINA YÖNELİK ARTAN ŞİDDET OLAYLARININ
ARAŞTIRILARAK ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA
KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

16 Nisan 2013 Salı

**(10-49) - SAĞLIK ÇALIŞANLARINA YÖNELİK ARTAN ŞİDDET OLAYLARININ
ARAŞTIRILARAK ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA
KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU**

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

16 Nisan 2013 Salı

----0----

K O N U

	<u>Sayfa</u>
Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/576)	1:37

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
İİ	
BİRİNCİ OTURUM	1:16
Prof. Dr. Habip ASAN (Türk Patent Enstitüsü Başkanı)	1:4, 12
Özgür ÖZEL	Manisa 4, 6:8, 9, 12
Süleyman ÇELEBİ	İstanbul 5:6
Mehmet DOMAÇ	İstanbul 5, 8:9, 12
Aytun ÇIRAY	İzmir 8:9, 14
Mehmet Ali SUSAM	İzmir 9:10, 15:16
Harun KIZILAY (Türk Eczacıları Birliği Genel Sekreteri)	12:14
İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası Temsilcisi	14
Turgut TOKGÖZ (İlaç Endüstrisi İşverenler	14:15

Sendikası Genel Sekreteri)	
Alp SEVİNDİK (Araştırmacı İlaç Firmaları	15:16
Derneği Genel Sekreteri)	

İKİNCİ OTURUM **17:37**

Cengiz CELAYİR (Türkiye İlaç Sanayi Derneği	17:18, 30:31
Başkanı)	
Mahmut BİLGİÇ (Gelişimci İlaç Firmaları Derneği	18:20
Temsilcisi)	
Ayşe İLDEŞ ERDEM (Fikri Mülkiyet Derneği	20:21
Temsilcisi)	
Özgür ÖZEL	Manisa 21, 25:31, 33:36
Aytun ÇIRAY	İzmir 21, 24:25, 30:31
Mehmet DOMAÇ	İstanbul 21:24, 34:35
Prof. Dr. Habip ASAN (Türk Patent Enstitüsü	31:35
Başkanı)	
Ali ÖZ	Mersin 36
Önerge	36

Açılma Saati: 15.36
Kapanma Saati: 18.05

BİRİNCİ OTURUM

16 Nisan 2013 Salı

Açılma Saati: 15.36

BAŞKAN: Necdet ÜNÜVAR (Adana)

BAŞKAN VEKİLİ: Tü rkan DAĞ OĞ LU (İ stanbul)

SÖZCÜ: İ smail TAMER (Kayseri)

KÂTİP: Sevim SAVAŞ ER (İ stanbul)

_____0_____

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türk Patent Enstitüsünün değerli Başkanı, değerli bürokratlar, değerli misafirler, basın mensupları ve katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum. İyi bir hafta olması dileğiyle Komisyon çalışmalarımızı başlatıyorum.

Bilindiği üzere, (1/576) esas numaralı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı 15 Martta ilgili komisyona havale edilmişti ve bununla ilgili Sanayi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Komisyonu esas komisyon ve tali komisyonlar vardı.

Tabii, patent buluşu; açıklanması karşılığında başvuru sahibinin buluşun kullanımı için belirli bir süre ile verilen hak olarak tanımlanıyor.

Doğal olarak, Komisyonumuzun önemli gündem maddelerinden birisi de ilaçtır. İlaçla ilgili özellikle bazı üyelerimiz ve Sanayi Komisyonunda yapılan tartışmalar bu konuyla ilgili bizim de bu konuyu görüşmemiz gerektiğini ve özellikle 8 kadar madde hakkında Komisyonumuzun görüşünün de alınması gerektiğini ifade ettiler. Hem Sanayi Komisyonu Başkanı hem bizim Komisyonumuzun değerli üyeleri görüşme talep ettiler ve Medis Başkanlığına bir dilekçeyle bu konuyu biz de görüşmek istediğimizi ifade ettik. Çünkü patentle ilaç arasındaki ilişki gerçekten mutlaka bizim Komisyonumuz tarafından da incelenmesi gereken bir husustu, o sebeple bugün toplanmış bulunuyoruz.

Konuyla ilgili önce Hükûmeti temsilen Türk Patent Enstitüsü Başkanı Sayın Profesör Doktor Habip Asan bu kanunla ilgili, tasarıyla ilgili genel bir bilgi ve özellikle bizim Komisyonumuzu ilgilendiren konularla ilgili de kısa bir bilgi takdim edecek, ondan sonra da konuyu tartışmaya açacağız.

Buyurun Sayın Asan.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Sayın Başkan, değerli üyeler; öncelikle sizleri şahsım ve Türk Patent Enstitüsü adına saygıyla selamlıyorum.

Az önce Sayın Başkanın da ifade ettiği üzere, 11 Mart 2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilen Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı

Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ilk olarak 27 Mayıs 2013 tarihinde tali komisyon olarak Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda görüşülmüş ve uygun mütalaa edilmiştir. Kanun tasarısıyla ilgili olarak 10 Nisan 2013 tarihinde esas komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda görüşmelere başlanmıştır. Sanayi Komisyonu, kanun tasarısının daha teknik düzeyde görüşülmesi amacıyla bir alt komisyon kurulmasına karar vermiş ve görüşmeler bu alt komisyonda devam etmektedir. Öte yandan malumunuz olduğu üzere, kanun tasarısının bazı maddelerinin Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda görüşülmesi yönünde karar alınmıştır. Bu kapsamda kanun tasarısının ülkemiz açısından önemi, içeriği ve gelişim süreci hakkında özet bir bilgilendirmede bulunmak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli üyeler; işletmelerin sahip oldukları fikrî varlıklar ile birbirleriyle yarıştıkları ve rekabet ettikleri bir dönemde olduğumuz hepimizin malumudur. Bu durum bilgi ekonomisinin en önemli sonuçlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Rekabetin boyut değiştirdiği bu dönemde girişimcilik, fikrî sermaye, AR-GE, markalaşma, tasarım ve inovasyon gibi kavramların öne çıktığını görmekteyiz. Nitekim, gelişmiş ekonomilerde son otuz yılda gerçekleşen büyümenin yarıdan fazlasının kaynağının AR-GE ve inovasyon olduğuna işaret etmektedir. Ancak, sınai mülkiyet koruma sisteminin olmadığı bir ortamda AR-GE ve inovasyon faaliyetlerinden istenilen düzeyde verim alınması mümkün değildir. Çünkü AR-GE süreçleri sonunda ortaya çıkan yenilikler ancak sınai mülkiyet sistemlerinin varlığı altında korunabildiği zaman bundan sonra gelecek yenilikçi çalışmalara basamak oluşturmaktadır. Aksi takdirde, böyle bir motivasyon da söz konusu olmayacaktır. Bu nedenle dünyanın teknolojik gelişmeleri ve bu gelişmeler sonucunda ortaya çıkan dönüşümleri sınai mülkiyet sistemlerinin varlığına borçlu olduğunu söyleyebiliriz.

Değerli milletvekilleri, küresel rekabetin temel argümanları olan yeni bilgi ve teknolojilerin üretilmesinde ve korunmasında, patent, marka, tasarım ve coğrafi işaretlerden oluşan sınai mülkiyet hakları en etkili araçların başında gelmektedir. Ülke olarak sınai mülkiyet hakları konusunda belirli bir farkındalık düzeyine ulaşmış bulunuyoruz. Sınai mülkiyet başvuru sayılarında son on yılda kaydedilen artışlar bu farkındalık düzeyini açıkça ortaya koymaktadır. Birleşmiş Milletlerin fikrî mülkiyet alanında uzman kuruluşu olan Dünya Fikrî Mülkiyet Teşkilatı tarafından geçtiğimiz aylarda, aralık ayında yayımlanan Dünya Fikrî Mülkiyet Göstergeleri Raporu'nda Türkiye, Avrupa'da patent başvurularında 8'inci, marka başvurularında 1'inci, tasarım başvurularında ise 2'nci sırada yer almaktadır. Öte yandan, başvuru sayılarımızdaki artış 2013 yılında da devam etmektedir. 2013'ün ilk iki ayında yerli patent başvurularımızda yüzde 35, tasarım başvurularımızda ise yüzde 20'lik bir artış söz konusudur.

Bugün geldiğimiz noktada ülkemizde işleyen bir sınai mülkiyet sisteminin mevcudiyetinden bahsedebiliriz. Ancak, son derece dinamik bir konu olan sınai mülkiyet hakları konusunda söz sahibi ülkeler arasında yer alabilmek için sağlam bir yasal zemine sahip olmamız gerekmektedir. Bugün gündemimizde olan kanun tasarısını ülkemizde sınai mülkiyet haklarıyla ilgili olarak yasal çerçeveyi daha da güçlendirecek olması nedeniyle son derece kritik öneme sahip olduğunu belirtmek isterim.

Değerli milletvekilleri, kanun tasarısında yer alan en önemli hususların başında hiç kuşkusuz üniversite buluşlarında hak sahipliğine ilişkin düzenleme geliyor. Yeni düzenlemelerle birlikte üniversitede üretilen buluşların tescil edilme ve ticarileştirme süreçlerinin daha profesyonel hâle getirilmesi ve aynı zamanda bu buluşlardan elde edilecek gelire buluş sahibi öğretim üyesinin ortak edilmesi hedeflenmektedir. Öte yandan, kanun tasarısıyla Sınai Mülkiyet Mevzuatı'nın Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar ile getirilen yeniliklere uyumunun sağlanması, Sınai Mülkiyet Mevzuatı'nın suç ve cezalara ilişkin yükümlülüklerini kanunla düzenlemek suretiyle Türk Ceza Kanunu'na uyumun sağlanması ve Türk Patent Enstitüsü'nün kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi amaçlanıyor. Bütün bunların yanı sıra kanun tasarısıyla daha nitelikli patent, marka ve tasarım üretimi için son derece köklü değişiklikler öngörülüyor. Örneğin, incelemesiz patent uygulaması kaldırılıyor, faydalı model başvurularına araştırma raporu koşulu getiriliyor, itiraza dayalı bir sistem olan tasarım tescil sistemine yeni olmadığı anlaşılan tasarımların resen reddedilmesi uygulaması getiriliyor.

Sayın Başkan, değerli üyeler; ülkemizde yürürlükte olan Sınai Mülkiyet Mevzuatının yenilenmesi amacıyla geçmiş yıllarda kapsamlı çalışmalar gerçekleştirilmiştir ancak söz konusu çalışmalardan nihai sonuç alınamamıştır. Geçmiş dönemde yapılan kanun çalışmaları sırasında her bir sınai mülkiyet bileşeni için ayrı ayrı başlıklar hâlinde ve toplamda 450 maddeyi bulan kanun taslak ve tasarıları hazırlandığından söz konusu taslak ve tasarıların Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesi ve yasalaşması mümkün olamamıştır. Bu nedenle çok sayıda madde içeren veyahut birbirinden bağımsız kanun taslaklarının yerine ilgili tüm kanun ve KHK'larda değişmesi aciliyet ve gereklilik arz eden hususları içeren yürürlük ve yürütme maddeleriyle birlikte 92 maddelik bir kanun tasarısı hazırlandı. Kanun tasarısının hazırlanması sürecinde oldukça katılımcı bir yaklaşım benimsenmiştir. Kanun tasarısına ilişkin olarak özel sektör temsilcilerinin, ihtisas hâkimlerinin ve akademisyenlerin katılımlarıyla çalıştaylar düzenlenerek tasarının hazırlanma sürecinde tüm paydaşların görüşleri değerlendirilmiştir. Ayrıca, kanun tasarısı İnternet üzerinden de görüşe açılarak tüm kesimlerin tasarıyla ilişkin görüş ve önerileri alınmıştır. Tasarının hazırlanması sürecinde sınai mülkiyet sisteminin temelini oluşturan mevcut düzenlemelerin ülkemiz teknolojik ve ekonomik gelişmesine katkı sağlayacak şekilde yapılandırılması temel amaç olarak benimsenmiştir.

Dokuzuncu Kalkınma Planı ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızca hazırlanan Türkiye Sanayi Strateji Belgesi'nde önemli bir yer tutan yüksek katma değerli üretim yapısına geçiş hedefine paralel olarak ülkemizde AR-GE ve inovasyon faaliyetlerinin sonucu olan sınai mülkiyet haklarının ülke gerçeklerine uygun olarak sağlıklı işleyen bir sistem içerisinde korunması yoluyla teknolojik gelişmelerin teşvik edilmesi temel alınmıştır. Bu tasarıda öncelikli olarak ülkemizin gerçeklerine uygun ve uluslararası düzenlemelere de aykırılık teşkil etmeyecek şekilde sistemin aksayan ve eksik kalan kısımlarına çözüm getirilmeye çalışılmıştır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Sınai Mülkiyet Kanun Tasarısı Bakanlığımızca 19 Nisan 2012 tarihinde Başbakanlığa sunulmuştur, Başbakanlıkta tasarı üzerine çalışmalar yapılmıştır. Diğer taraftan,

tasarı 31 Ekim 2012 tarihinde Ekonomi Koordinasyon Kurulunda, 14 Ocak 2013 tarihinde Bakanlar Kurulunda görüşülmüştür. Bu süreçte her sektörden olduğu gibi, ilaç ve sağlık sektöründen gelen öneriler de bu temel felsefe kapsamında değerlendirilmiş, özellikle Sağlık Bakanlığı temsilcileriyle yoğun mesai harcanarak çalışmaya nihai hâli verilmiş ve nihai mutabakat metni oluşturulmuştur. Malumunuz olduğu üzere, ülkemizin diğer sektörlerinde olduğu gibi ilaç sektöründe de orta ve uzun vadede teknolojik gelişme sağlanması gerektiği konusunda üst politika ve strateji belgelerinde önemli hedefler yer almaktadır. Örneğin, Onuncu Kalkınma Planı İlaç Çalışma Grubu Raporu'nda ülkemizde daha yüksek katma değere sahip ilaç üretim kapasitesini oluşturacak ve ithal bağımlılığımızı azaltacak nitelikte bir dönüşüme ihtiyaç duyulduğu belirtilmiş ve ilaçlarla ilgili patentlerin geliştirilmesi gerektiğine dikkat çekilmiştir. Öte yandan, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından çalışmaları yürütülen Türkiye İlaç Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nda ilaç AR-GE faaliyetlerini yeterli düzeyde getirilmesi için altyapı oluşturulması ve ARGE faaliyetleri neticesinde ortaya çıkacak ürünlerle ilgili fikrî mülkiyet haklarının yönetimini sağlayacak etkin bir mekanizma oluşturulması hususlarına vurgu yapılmıştır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; sınai mülkiyetin tüm bileşenleri ve aşamalarında olumlu gelişmelerin yaşandığı bir dönemde sınai mülkiyet haklarıyla ilgili yasal çerçeveyi çok daha sağlam bir zemine oturtacak olan bu kanun tasarısının yasallaşması ile birlikte ülkemiz açısından daha büyük hedefler ortaya koyabileceğimize inanıyorum.

Bu düşüncelerle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Asan, çok teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, şimdi, kanunla ilgili tümü üzerinde görüşmelere başlayacağız ancak ondan önce çok sayıda sendika veya farklı kurum temsilcileri de burada, onlardan söz almak isteyenleri ben bir kaydedip ondan sonra onlar da en azından zihinsel olarak hazırlansınlar...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Türkiye Sanayi Odaları Birliği.

BAŞKAN – Kendileri söylesin ya, Sayın...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Belki tanıımıyorsanız mahcup olmayın diye. Yeni başkan oldunuz ya.

BAŞKAN – Yok, canım niye mahcup olayım ben? Tanıdığımı da soracağım yani siz TEB'i temsilen burada değilsiniz, Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben bizi temsilen, katkı sağladığım için Komisyon üyesi olarak...

(Söz almak isteyen sivil toplum örgütü temsilcileri kendini tanıttı)

BAŞKAN – Başka var mı ve benim görmediğim kalkan el var mı? Özgür Bey, var mı sizin gördüğünüz şeyde?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sizin görmediğiniz bir şeyi benim görmemin mümkün olmadığını anlamış olmalısınız.

BAŞKAN – Estağfurullah.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Sayın Başkanım, usul hakkında söz istemiştım.

BAŞKAN – Öyle mi?

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Çok teşekkürler.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Komisyon dışından gelen milletvekili arkadaşlarımız, meslek örgütlerimizin, sivil toplum örgütlerimizin çok değerli temsilcileri; Sayın Başkan, öncelikle şunu belirtmek istiyorum: Bugün bu yasayı görüşme amacımız Sanayi Bakanlığı bünyesinde yapılan çalışmaların esas ilgili yanı Sağlık Bakanlığıydı, Sağlık Bakanımızı biz burada görmek isterdik, öncelikle bunu söylemek istiyorum. Çünkü biz sağlıkla ilgili kısmını burada konuşmayı daha çok önemli buluyoruz. Sağlıkta yaratacağı tahribatı burada daha çok konuşmak isterdik ve bu anlamda bu alandaki sorunların muhatabı olarak Sağlık Bakanlığının burada olmasını, Sağlık Bakanlığının temsilcisinin burada olmasını, müsteşarının burada olmasını isterdim.

Türk Patent Enstitüsü Başkanı arkadaşımız, kendi patent yaklaşımı açısından bu kanunu nasıl hazırladıklarını ifade etti, hazırlık aşamalarının hepsini detaylı anlattı ama hazırlık sürecinin hiçbirisinde meslek örgütlerinin olmadığını görüyoruz. Yani tek taraflı bir çalışma yapılmış, örneğin, şimdi sordum “Eczacılar Birliğini siz bu çalışma sürecine kattınız mı?” dedim, hayır, ilk defa burada katılıyor, ilk defa bütün hazırlık safhaları bitiyor, burada konuşacağız, burada dinleyeceğiz. Bu anlamda bakıldığı zaman birinci derecede bu Komisyonun içeriğinden de anlaşıldığı gibi Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu... Oysa esas muhatabımızı burada göremiyoruz, birinci söyleyeceğim bu.

İkinci söyleyeceğim -bu alan çok önemli- bakın, Dilek Özçelik arkadaşımız -daha önce Edirne’de yaşananları bütün kamuoyu da biliyor- yine, bir ilaç sorunuyla ilgili, işte, ilgili bakana başvuruyor ve ilgili bakanda eline para tutuşturuyor. “Al, bunu da kaybetme.” diyor. Şimdi, o ilde...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Bakan ilgili Bakan değil yalnız.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – İlgili, ilgisiz. Edirne’ye gitti. Edirne milletvekili aynı zamanda Sağlık Bakanımız, tam da orada yaşıyor bütün bunlar. Sosyal devletin nasıl yok edildiğinin de aslında bu yaklaşım bir fotoğrafını çekti.

BAŞKAN – Sayın Çelebi, siz usulle ilgili söz almıştınız.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Tamam, ben usulle ilgili aldım Sayın Başkan. Tam da usule ilişkin işte benim söylediğim. Bizim burada konuşmamız gereken Sağlık Bakanlığının olması gerekiyor, Sağlık Bakanının bizden bizzat bu sürece ilişkin buradaki değerlendirmemizi onun alması gerekiyor. Bu Sanayi Komisyonunda patentle ilgili kısmı konuşulmuştur, burada sağlıkla ilgili kısmını...

BAŞKAN – Efendim, sağlıkla en ilgili arkadaşımız burada İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Başkanı Sayın Saim Kerman. Nerede Saim Kerman?

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – İşte, görmediğimiz için patentle ilgili kısmını görüyoruz o nedenle... Sosyal Güvenlik Kurumunun burada muhatabı olması lazım, onlara sormamız gereken sorular var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Diğer köşe için de Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanına seslenebilir miyiz efendim? Ben göremedim de.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Yani bunlar bizim açıımızdan esas muhataplar. Bunu anlatmaya çalışıyorum. Yani burada bir usulsüzlük yapmıyorum, tam da bugün yaşadığımız, kamuoyunda belirlenen, işte, ilaçla ilgili sıkıntının gerçek muhataplarını biz burada görmek isteriz; bu, patentin ötesinde bir düzenlemedir. Bunun siyasi muhataplarının da ortada olması lazım ki konuşabilelim. Bunun öncelikle usul açısından görüşülmesini teklif ediyorum.

BAŞKAN – Peki.

Usul hakkında mı?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Usul hakkında efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, şahsında Komisyonumuzu ve Komisyonu takip eden milletvekillerimizi, sayın kurum başkanları nezdinde de tüm bürokrasiyi ve takip eden tüm ilgili kurum ve kuruluşları ve basın mensuplarını saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, birazdan iddia edeceğiz burada, diyeceğiz ki: “Bu yapılan düzenlemeler fiilen patent süresini uzatmaktadır.” Bu yapılan düzenlemeler fiilen patent süresini uzattığı için, Türkiye’de de ilacın geri ödemesini yüzde 90-95 oranında Sosyal Güvenlik Kurumu yaptığı için bu işin bir etki analizini soracağız, Sosyal Güvenlik Kurumu açısından. Diyeceğiz ki: “Patent süresi bu kadar uzarsa her uzayan patent süresi ilacın ucuz eş değerlerinin, jeneriklerinin üretilmesi noktasında bir zafiyet yaratır. Bu da Sosyal Güvenlik Kurumunun yıllık bütçesine bir ek yük getirecektir.” Bu konudaki etki analizini Sosyal Güvenlik Kurumunun bürokratlarından sormak isteriz.

Kaldı ki biz bunu Sağlık Komisyonunda Sağlık Komisyonu üyeleri olarak ilk olarak bu kanun görüşülmeye başladığında Sanayi, Ticaret Komisyonunda görüşüldüğünü öğrendik, gittiğimizde karşılaştığımız manzara şuydu: “Vestel’i dünya devi Samsung gibi yapmak için böyle bir yasaya ihtiyacımız var.” diye bir argümanla geliyordu patent kurumu. Bu tabii, tüm siyasi partilerin destekleyebileceği bir şeydi.

Türkiye’deki patentlerin yaklaşık yüzde 15’inin ilaca ait olduğu bilgisi bir kenarda duruyordu ama örneğin, bir düdüğe de patent alabilirsiniz ve aklına gelen herkes buna patent alabilir ama ilaca patent almak ciddi bir iştir. Yani “amaca yönelik patent” dediğiniz zaman ve parasal ağırlığını da düşünürseniz belki de kanundan yüzde 90 oranında ilaç sektörü, ilaç sanayisi ve dolayısıyla da Sosyal Güvenlik Kurumu ve kamu maliyesi etkilenecek. Biz bunu Sanayi Komisyonunda anlattığımızda orada gördük ki -iktidar partisinin o Komisyonun üyesi tüm milletvekillerine teşekkür etmek

durumundayız burada- kendileri bu meselenin bu boyutundan haberdar olmadıklarını zaman zaman da sertleşen bir üslupla dile getirdiler ve dediler ki: “Meselenin bir ilaç boyutu varmış, biz bunu nasıl bilmeyiz?” Meselenin ilaç boyutu varsa Sağlık Bakanlığının bu konudaki Sağlık Komisyonunun görüşüne nasıl başvurulmaz? Sosyal Güvenlik Kurumunun bütçesine yük getirecekse Sosyal Güvenlik Kurumu ne diyor? Ve biz iktidar, muhalefet iki tane iş yaptık orada, uzun uzun bu konuları konuştuktan sonra. Bir tanesi o Komisyonu bir alt komisyon kurduk, o Komisyonun alt komisyon çalışmalarının önemli bir kısmına katıldım, katıldığım yerde dilim döndüğünce bunun yerli ilaç sanayisine vuracağı darbeyi ve Sosyal Güvenlik Kurumu bütçesine bindireceği yükü izah ettim. O Komisyonunda iktidar partisinin 2 değerli milletvekili defaten Cumhuriyet Halk Partisinin bu konuda gösterdiği duyarlılığa teşekkür ederek ve ısrarla bürokrasiye belli konularda sorular yönelterek ve “Bu mesele bizim de gözümüzden kaçmış. İyi ki bu iş Sağlık Komisyonuna da havale edildi, yoksa burada ya bunu böyle geçirseydiniz.” diyerek tepkilerini dile getirdiler Sayın Külünk ve Denizli Milletvekilimiz Sayın Zeybekçi ve kendileri bu Komisyonun Sağlık Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından ayrı ayrı ilgili raporları düzenlenerek kendilerine iletilmeden bu maddeleri görüşme kararı aldılar.

Bu Komisyondan, o Komisyon çok önemli katkılar bekliyor. O Komisyonunda Patent Enstitüsünün Sayın Başkanı Hükûmeti temsil etti ve orada gördüğümüz şeydu: Kendisi ilaç meselesinden son derece uzak ve getirilen önerilere de sürekli Samsung, Vestel örneğiyle cevap vermeye çalışıyor. Ama biz hep ümidimizi bu Komisyona sakladık. Bu Komisyonda nasılsa karşımıza Sağlık Bakanlığının Sayın Müsteşarı, Sayın Bakanı gelir... Özellikle de bu yasanın görüşülmesinin üç yıldır ilaç alanına yapacağı olumsuz etki kastedilerek geçmiş Sayın Sağlık Bakanı tarafından belli bir süre “Biraz daha beklesin, biraz daha beklesin.” diye, deyim yerindeyse ötelendiğini de düşünürsek bu noktada aslında Sağlık Bakanımızın meseleye tüm boyutlarıyla hâkim olup olmadığını, bu konuya siyasi bir iradeyi nasıl koyup koymayacağını bu Komisyonun ve dolayısıyla temsil ettiğimiz millî iradenin bilmesi lazım. Eğer biz yine şahsına çok saygı duyduğum Patent Enstitüsünün Sayın Başkanıyla duvara karşı tenis oynayacaksa bu Komisyonda, bu Komisyon sadece şekil şartı yerine getirmek üzere toplanmış demektir. Oysa ben yana yakıla “Sağlık Komisyonunda görüşülmeli, Sağlık Komisyonunun Çalışma Bakanlığıyla ilgili mutlaka bir çalışmayı da yapması lazım. Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu görüş bildirmeden bu iş olmaz.” derken bunu kastetmedik biz. Şimdi, burada Patent Enstitüsü Başkanı orada yaptığı sunumun aynısını tekrar yapacaksa ve biz sağlıkla ilgili bir şey söylediğimizde de bir başka cevap alma durumunda kalacaksa bu olmaz. Siz çok doğru bir iş yaptınız biraz önce ve İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun Değerli Başkanını masanın köşesine davet ettiniz. Masanın diğer köşesi, çok daha önemli şekilde, getireceği yılda 3 milyarlık yükü Sosyal Güvenlik Kurumu ve Çalışma Bakanlığı tarafından temsil edilmeyi bekliyor. Bence derhâl görüşmeye ara vermeliyiz ve Çalışma Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumundan yetkilileri bu masanın etrafına

toplmalıyız. Eğer onlar gelmezse burada yapacağımız görüşmelerde soracağımız sorulara nasıl cevap alacağız? İşin bu tarafını dikkatlerinize arz ediyoruz.

Bunun dışında, Hükümeti üst düzey bürokratların temsil etmesi açısından gerekli olan üçlü kararnamenin birer örneğinin gruplara dağıtılmasını, ayrıca Sayın Bakanın Sayın Kurum Başkanı tarafından temsiliyle ilgili vermiş olduğu ıslak imzalı yazıyı ve bunların eşliğinde de İç Tüzük'ün ilgili maddesinin nasıl yorumlandığının da tarafınızdan tutanaklara geçirilmesini arz ve talep ediyorum.

BAŞKAN – E-imzalıymış, ıslak imza değil ama...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Geçerli efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çıray.

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Şimdi, değerli arkadaşlar, üç önemli bakanlığa bağlı bir konuyu konuşuyoruz, bir tek siyasi yok burada bakanlıklardan, bir tek bakan yok. Şimdi, Sayın Başkan da, ben de, ikimiz de mevkidaşız, bürokrasiden geldik. Ben böyle bir geleneği, en azından o dönemde hatırlamıyorum. Şimdi, biz burada arkadaşlarla bir şey tartışamayız. Bu, Meclis geleneklerine ve terbiyesine de uygun değil. Eğer siyasi bir tartışma yapacaksak ya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanıyla yapacağız ya Sağlık Bakanıyla yapacağız ya da Sanayi Bakanıyla yapacağız. Eğer bakanlar bu Komisyonu muhatap kabul etmiyorlarsa o zaman, hakikaten Başbakan "Bürokratik devleti yıkamadım." diyorsa bu doğru demektir yani. Böyle şey olmaz. Bence bu arkadaşları da zor duruma düşürürüz. Biz bürokrasiden geldik. Şimdi, biz burada kalkarız, ağır eleştirilerde bulunuruz, bu arkadaşların bize cevap verme imkânları yok, siyasi karar alma yetkileri yok. Bu Komisyonun kendi ciddiyetine aykırı buluyorum bu hadiseyi yani Komisyonun varoluş gerekçesine aykırı buluyorum. O zaman, burada siyasete ihtiyaç yok, bize de ihtiyaç yok. Biz de danışmanlarımızı gönderelim, gelip konuşsunlar burada. Böyle siyaset olmaz.

Onun için, ben değerli arkadaşımın diğer anlamlarda söylediği şeylere ilaveten bunu ifade ediyorum. Ara verelim, bize bir siyasi muhatap bulun gelin diye düşünüyorum Sayın Başkanım. Yani burada o zaman tekrar ediyorum: Bu Komisyonun tümüne bir saygısızlık olarak kabul etmek lazım bunu ve karar alıcı yok burada. Bu arkadaşlarımız sadece teknik sorulara cevap verebilir. Ama siyasi karar alma yetkisi olmayan insanları siyasetçilere muhatap kılmak, siyasetçilere ayıp, bürokratlara ise haksızlıktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sağ olun.

Sayın Domaç...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

On sekiz yıl sonra tekrar bu masada patenti konuşmak nasip oldu ya o da önemli bir şey bence.

Değerli arkadaşlar, bu patent yasasıyla ilgili tasarı biliyorsunuz Sanayi ve Teknoloji Komisyonuna gitmişti, oradan Sayın Başkanımız da gayret sarf ederek bizim Komisyona gelmesini

sağladı. Bu önemli bir değişikliktir. Çoğu zaman, biliyorsunuz, “Tali komisyon, görüşmedik, tartışmadık.” gibi çok konuşmalar oluyor. Bugün en azından bu yolu açarak bu Komisyona gelmesini sağladık, bu Komisyona gelmesi önemli bir adım bence.

Şimdi, tabii, burada teknik açıdan baktığımızda bu yasa, fikrî mülkiyet ve sınai haklarının korunmasıyla ilgili bir yasa. Dolayısıyla Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının öncelikle bu yasa üzerinde söz sahibi olması gerekir. Fikrî mülkiyet o alandan, sınai haklar o alandan geliyor. Tabii ki biz Sağlık Komisyonu olarak her alanda sağlığa bir parça daha girmiş olanları esas komisyon olarak biz görüşelim isteriz. Bunda hiçbir sıkıntımız olmaz çünkü hem konuda bilgileneziz hem de düşüncelerimizi o yasaya aktarmak isteriz. Ancak bu yasa, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını ilgilendiren bir yasa, fikrî mülkiyet ve sınai haklarıyla ilgili bir yasa. Sonuçta ilaçta patent de fikrî mülkiyetle ve sınai haklarla ilgili bir konu yani sağlık alanını şüphesiz ilgilendiriyor, ama ancak fikrî mülkiyet ve sınai hakların ta kendisi. Dolayısıyla, yasanın Bilim, Sanayi ve Teknoloji Komisyonu tarafından görüşülmesi, o bakanlıkça hazırlanması ve tasarı hâline gelmesi, Hükûmetin tasarısı hâline gelmesi yanlış bir tavır değil. Bizde görüşülmesi eksikliğini de bu şekilde Sayın Başkanımızın gayretleriyle... Şimdi Özgür Özel de diyecek ki: “Ben de gayret sarf ettim.” Sarf etti, doğru.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başvuruyu ben yaptım zaten yoksa gümbürtüye gitmişti.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Başka başvurular da olabilir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – O da gayret sarf etti, doğru ama Sayın Başkanımız bu yasanın burada görüşülmesini sağladı. Ben çok teşekkür ediyorum.

Genel hakkında görüşmeye sıra gelince, burada bir yanlışlık yok. Ayrıca, siyasi muhataplar açısından baktığımızda da bir eksiklik söz konusu değil. Biliyorsunuz, başkanlar, müsteşarlar bir konuda gelip bu masanın etrafında bütün yasaları bizimle tartışma imkânına sahipler. Siyasi muhatap istiyorsa arkadaşlarımız, sanıyorum Bilim, Sanayi ve Teknoloji Komisyonu Bakanı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Komisyonunda olacak çünkü esas komisyon olduğu için orada bulunacak ve buradaki sorulara ve siyaset kısmına değinecek diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – O zaman burada siyasetçiye ihtiyaç yok mu?

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Hepimiz siyasetçiyiz burada. İhtiyaç var, olmaz mı?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli konuklar, basınımızın değerli temsilcileri; ben Sanayi, Ticaret, Bilgi, Enerji, Teknoloji Komisyonu üyesi olarak bugün, burada, bu konunun Sağlık Komisyonunda konuşulmasını takip etmek üzere geldim. Öncelikle bir şey söylemek istiyorum. Bu tasarımı görüşmek için Komisyon toplanmadan bir akşam önce Sayın Bakan bize bir yemek verdi bütün Komisyon üyeleriyle birlikte, patent konusunda bir sunum

yapılmasını sağladı. Sayın Kurum Başkanı Profesör Doktor Habip Asan da bize orada bir sunum yaptı. Yalnız, yapmış olduğu sunumda, ertesi gün Komisyonu topladığımızda Sayın Özgür Özel'in Komisyona katılıp patent yasasının ilaçla ilgili konularını değerlendirdiği zaman, biz çok önemli bir boyutun eksik olduğunu fark ettik. O sırada Komisyona gelen Sayın Domaç da Özgür Özel'in vermiş olduğu önerge doğrultusunda, Komisyon Başkanımızın da girişimiyle, sizin de Komisyonu toplayacağınız konusunda sözlü beyanınızla da mutlu olduk. Tüm Komisyon böylece patentte sağlık gibi, ilaç gibi önemli bir konunun oradan gelecek doğru bilgilerle donatılması gerektiği konusundaki inancıyla bu Komisyonun çalışmasını dört gözle bekliyor. Çünkü biz alt komisyon oluşturduk ve o alt komisyona da ben gene gözlemci olarak katıldım, Sayın Özgür Özel de katıldı.

Şimdi, bu noktaya gelmesi çok önemlidir. Biz Sanayi Komisyonu olarak ilaç boyutuyla Sağlık Komisyonunun bizim yapacağımız çalışmalara koyacağı katkıyı çok önemsiyoruz. Çünkü ben alt komisyonda sektör temsilcilerini dinlediğim zaman ne kadar önemli bir konuyu tartıştığımızı ve ülke ekonomisi için ve ülkenin yerli sanayisi için ne kadar önemli bir konuda bilgi eksikliğimiz olduğunu; bu konudan, bu sektörden bu bilgiyi almadan çıkacak bir patent yasasının ciddi şekilde Türkiye'nin önemli bir açığını ortaya çıkaracağını gördüm. Bu konu sağlık anlamında önemli, ekonomik açıdan, cari açık açısından önemli ama en önemlisi, biz büyük bir ülke olmak istiyorsak, sosyal bir devlet olmak istiyorsak ilaç sektörünün bu konuda desteklenmesi ve geliştirilmesi açısından önemli. İşte, az önce tüm arkadaşlarımızın da söylediği gibi, bu konu çok önem atfediyor.

Ben şimdi Sayın Kurum Başkanı'na da dinledim. İki toplantıdır, alt komisyonda ve ana Komisyondaki sunumların ve bir ay önceki sunumların dışında yeni bir şey söylemedi. Arkadaşlarımızın önerisinde size bugün bu toplantıda çok önemli bir görev düşüyor. Gerçekten sektörü iyi dinlemeye ihtiyacımız var. Yerli ilaç sektörünün önerilerinin bu patent yasasına aktarılmasına ihtiyaç var. Çünkü öyle şeyler gündemde ki şu an uluslararası bir pazarda önemli bir ülke olan Türkiye'nin ilaç sanayisinde yerli sanayiyle uluslararası rekabetin eşit şartlarda yarışabilmesi açısından bile burada koyacağımız ciddi katkılara ihtiyaç var. Bu anlamıyla bugün burada ihtisas komisyonu olarak bize patent gelmiş olmasına rağmen, patent yasasının ilaç kısmında Sağlık Komisyonu ve sektörün diğer bileşenleri tarafından çok önemli şekilde bilgi aktarılmasına ihtiyaç var. Ben ulusal işverenleri dinlediğimde, araştırmacıları dinlediğimde çok önemli bilgilere sahip oldum. Bugün bence bu tartışmaya başlamadan önce sektör temsilcilerinin bu yasa üzerindeki görüşlerinin ve çekincelerinin bir daha dillendirilmesine ihtiyaç vardır. O dillendirme ışığında Sayın Kurum Başkanı'nın ve bizlerin de ana Komisyon olarak sizlerden gelecek katkılar çerçevesinde doğru bir yasa düzenlemesi yapmaya ihtiyacımız vardır.

Ben bu yaptığınız oturumu çok önemli bir oturum olarak algılıyorum. Ama sektörün tüm katkılarının onlar tarafından dillendirilip, sonra Komisyonda öneriler hâline getirilip yerli sanayimizin ve ilaç sektörünün Türkiye'de öneminin bu yasaya yansması gerektiğine inanıyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, öncelikle şunu ifade etmek isterim: Parlamento tarihinde kendi Komisyonunun tali komisyon olarak bir kanunu görüşme talebi herhangi bir komisyon tarafından dilekçe ile Meclis Başkanına ifade edilmiş midir bilmem ama benim önemseydiğim bir konu var. Ben bilgiye, tecrübeye ve hakkaniyete çok önem veren birisiyim.

Şimdi, bu konu, patent kanunu Sanayi ve Teknoloji Komisyonunda görüşülürken bizim eczacı kökenli 2 milletvekilimiz konunun bizim tarafımızdan da görüşülmesi gerektiğini ifade ettiler, hatta dilekçe verdiler Sayın Özgür Özel ve Sayın Mehmet Domaç. Bizim Komisyonumuzda 25 tane parlamenter var ve 5 tane eczacı var yani bizim Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun yüzde 20'si, beşte 1'i eczacılardan oluşuyor. Bu patent kanununda da 8 tane maddede ilaçla ilgili çok önemli hükümler var. Arkadaşlarımız haklı olarak bu konunun bizim tarafımızdan da görüşülmesi gerektiğini ifade ettiler. Meclis Başkanlığından sevk edilirken biz tali komisyon olarak tanımlanmamıştık. Aslında tanımlanmamız gerekiyordu. Belki o aşamada -bilmiyorum, bizim Komisyon Başkanı değişimi aşamasında olduğu için- Sayın Domaç, Sayın Özel ve diğer arkadaşlarımız zamanında uyarı saydı beni yani o zaman da müdahil olurduk yani bu konuya en azından tali komisyon olarak bir teknik perspektiften bakmak açısından müdahil olabilirdik. Ama olsun, sonradan da ben Sanayi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Sayın Fındıklı'yla görüştüm, arkadaşlarımızın talebinin olduğunu da Meclis Başkanımıza ilettim. Onlar da takdir ettiler ve biz burada tali komisyon olarak toplanma hakkını elde ettik. Önce bunu ifade edeyim. Normalde herhangi bir komisyon kendisinin tali komisyon olmasını -tırmak içerisinde söyleyeyim- âdetâ ikincil bir iş olarak görür. Biz öyle görmedik çünkü konu gerçekten çok önemli. Burada salondaki yetkin kalabalık da zaten bunu gösteriyor. Önce bunu ifade etmem lazım.

İkinci husus, İç Tüzük madde 30 açık yani hükümet üst düzey bir yetkiliyi bakan imzasıyla teklif eder ve o şekilde o yetkili de hükümeti temsilen gelip oturabilir şeklinde ifade ediyor. Sağlık Bakanımız yurt dışına çıkıyor bugün. Hatta bugün bizim grup toplantımıza da gelmedi, yurt dışına gidiyor, uzun bir yurt dışı seyahati var. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanımız da konunun teknik boyutu itibarıyla öteden beri, yıllardır bu işte çalışan bir değerli bürokratını, Türk Patent Enstitüsü Başkanını buraya görevlendirdi.

Türk Patent Enstitüsü Başkanının Sanayi Komisyonunda ne konuştuğunu bilmiyorum ama Sanayi Komisyonunda konuştuğu şeyleri burada aynı şekilde ifade etmesinin bir eksiklik olduğunu da düşünmüyorum. Yani sonuçta onun bir görüşü var, kanaati var; katılırsız, katılmayız; benim katılmadığım görüşleri de olabilir ama nihayetinde bir görüşü ifade ediyor. Katılmadığımız görüşlerini -zaten bizim söz hakkımız var- o konuyla ilgili konuyu çok açık bir şekilde, hem de kayıtlara geçecek şekilde ifade edebiliriz.

Siyasi temsil... Sayın Başkan Sanayi ve Teknoloji Bakanıyla görüştü. Bakan Bey'in programını bilmiyorum, gelebilir. Sanayi ve Teknoloji Komisyonunda, Sayın Susam bilir, "Bir an evvel bu konuyu konuşun, bize de gönderin." diye ifade ettikleri için de bugün zaten toplantıyı gündeme aldık.

Dolayısıyla, bizler teknik kanaatlerimizi ifade edebiliriz. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı temsilcisi yani Sosyal Güvenlik Kurumu temsilcisinin olmasıyla ilgili konu açıkçası tartışılabilir. Ama Sağlık Bakanlığında yıllardır, yani benim bildiğim 3,5 yıldır İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü ve şimdi de İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Başkanı sıfatıyla Sağlık Bakanlığında en üst düzey yetkili şahıs olarak burada. Dolayısıyla, ben temsil noktasında yani söylediğimiz sözlerin makes bulması açısından herhangi bir eksiklik olduğunu düşünmüyorum. Ama tabii ki biz burada kanaatlerimizi ifade edeceğiz, burada sendika temsilcilerini, sektör temsilcilerini dinleyeceğiz, onların kanaatini alacağız. Hatta, usulümüzde önce Komisyon üyeleri, sonra Komisyon üyesi olmayan milletvekillerimiz ve sonra diğer konuşmacılar şeklinde bir sıralama var. Teamül böyleymiş ama o teamülü değiştirip önce sektör temsilcilerini dinleyebiliriz, ondan sonra bizler konuşabiliriz. Ne dersiniz Sayın Özel, Sayın Domaç, Sayın Ulema?

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Çok iyi olur ama çok uzamadan yani...

BAŞKAN – Tamam, uzamadan, o benim maharetim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu sivil toplum ve meslek örgütleri görüşlerini söylerken bu süreyi de Sosyal Güvenlik Kurumundan başkan ya başkan yardımcısını buraya davette kullanıyorsak ne âlâ, o zaman dört dörtlük olur yani.

BAŞKAN – Habip Bey, görüştünüz mü Sosyal Güvenlik Kurumuyla?

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Evet görüştüm, şu anda haber bekliyorum ama biraz zor olabileceğini söylediler.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Başkanım, oylayalım diyor arkadaşlar yani sektörü dinlemeyi.

BAŞKAN – O zaman, önce sektör temsilcilerini dinledim fikrini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türk Eczacılar Birliği, İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası, Araştırmacı İlaç Derneği, Türkiye İlaç Sanayi Derneği, Gelişimci İlaç Firmaları Derneği, Fikrî Mülkiyet Derneği diye bir sıralama var.

Türk Eczacıları Birliği temsilcisi, buyurun.

Süreniz beş dakika.

TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ HARUN KIZILAY – Sayın Başkanım, Sayın Komisyonumuzun çok kıymetli üyeleri, çok değerli sektör temsilcileri; hepinizi Türk Eczacıları Birliği adına saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle belirtmeliyim ki Türk Eczacıları Birliği bilimsel ilerlemeyi hızlandıran buluşların patentlenmesi, AR-GE faaliyetlerinin sürdürülebilir olması gibi temel ilkelere herhangi bir şekilde karşı değildir ancak fikrî mülkiyet hakları üzerinde konuşurken eğer konu ilaca gelirse burada bazı şeyleri söylememiz gerekmektedir. Çünkü ilaç herhangi bir meta değildir, piyasa içerisinde herhangi bir metanın tabii olduğu düşünülen bir arz-talep dengesine sahip değildir, sınai mallar için öngörülüş

değerlendirmelerden daha farklı değerlendirmelere tabi olması gereken bir şeydir ve her şeyden önce yerine ikamesi olmayan stratejik bir sağlık gereğidir. Dolayısıyla, ilacın patentle ilgili konusu ele alındığında kanaatimizce daha farklı uygulamalar dikkate alınmalıdır.

Tabii, şu anda geri ödemek konumu açısından değerlendirdiğimizde, ilacın geri ödeyicisi çok büyük bir oranda kamu olduğu için ilaçla ilgili konularda elbette bu sistemi daha dikkatli bir şekilde değerlendirmemiz gerekmektedir. Türkiye’de 2008 yılında ithal ilaçlar toplam kutu açısından yüzde 20’yi oluşturmaktadır yani 2008 yılındaki harcamalara dikkat ettiğimizde toplam ilaç harcamaları içerisinde kutuya göre yüzde 20’si ithal, yüzde 80’i yerli olmaktadır. Geçtiğimiz 2012 yılına baktığımızda, bu rakam kutu olarak yine ithal ilaçlarda yüzde 25, yerli ilaçlarda yüzde 75 oranında olmaktadır. Ancak TL bazında bunların TL oranlarına baktığımızda, 2009 yılında yüzde 49 yerli ilaç, yüzde 51 ithal ilaç ve şu anda, geçtiğimiz yıla, 2012 yılına baktığımızda ise yüzde 50-50 bir oran ortaya çıkmaktadır. Bu, şu demektir: Aslında 1 kutu ithal ilaç, 2 kutu yerli ilacın fiyatı kadar bir bedele sahiptir.

Sayın Başkanım, önümüzdeki yirmi yıl içerisinde dünyada ve Türkiye’de ilaç skalasına bir bakacak olursak bu ilaçların yüzde 50’sinin jenerik ilaçlar, kalan yüzde 50’sinin de biyoteknolojik ilaçlar olduğu düşünülmektedir. Tabii, biyoteknolojik ilaçların yüzde 50’lik bir rakamı oluşturmasıyla elbette harcamalar açısından şu anda mevcut bulunan bütçelerin en az 2 katına kadar çıkacağı aşikârdır. Ulus ötesi şirketlerin anılan koruma tedbirleriyle ortaya çıkardığı bir tekel ortamının kendilerince karşılaştıkları en büyük tehdit şüphesiz ki jenerik ilaç rekabetidir. Çünkü jenerik ilaç rekabeti fiyatları düşürmekte, jenerik firmalar gücünü bu pahalı ilaçlara karşı ucuz alternatif oluşturmasından kaynaklandırmaktadır. Diğer taraftan, orijinal ilaç üreticileri pazar paylarını korumak ve fiyat baskısından kurtulmak için ilaçların en azından birinci jeneriklerini de kendileri de yapmaktadır. Dünyada böyle bir eğilim bulunmaktadır. Hatta şu anda hibrit ilaç firmaları bulunmaktadır. Aynı orijinatör ilaç firması, jenerik başka bir ilaç firması kurarak birinci jeneriklerini de kendileri yapmaktadır. Dolayısıyla, ülkemizde de jenerik ilaç şu anda Hükümet politikası olarak teşvik edilmekte, buna ilişkin Sosyal Güvenlik Kurum sağlık uygulama tebliğlerinde jenerik ilaç ikamesini oluşturacak değişik önlemler almaktadır ancak patent durumu ilaçlarda dikkate alındığında jenerik ilaç ikamesiyle ilgili sorunlar ortaya çıkacaktır.

Türkiye ilaç sanayisi güçlü ve temel olarak kendi kendine yeterli bir sanayidir aslında. Buna ek olarak ulusal ilaç politikasını geliştirmek ve Türkiye’yi bir AR-GE merkezi hâline getirmek niyetinde olan Hükümetimiz bu konuyu defalarca gündeme getirmiştir. Biraz evvel Patent Enstitüsü Başkanımızın da söylemiş olduğu gibi, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın şu anda oluşturduğu strateji belgesi hazırlıkları içerisinde bu konuda da elbette teşvikler olabilecektir. Ancak bunun devamının getirilebilmesi için elbette ilaçta patentin çok daha dikkatli bir şekilde incelenmesi gerekmektedir ve patent süresinin özellikle, münhasıran ilaç ve tıbbi cihaz konusunda esnek bırakılması elbette

Türkiye’de bundan sonra önümüzdeki dönemde çok daha dikkat çekilecek olan biyoteknolojik ürünlerle ilgili üretimin de teşvik edilmesini sağlayacaktır.

BAŞKAN - Evet, süreniz bitti Sayın Kızılay. Son cümlelerinizi alayım, sonra...

TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ HARUN KIZILAY – Son cümlemiz şudur Sayın Başkanım: Bütün bu nedenlerle, şu anda görüşülmekte olan, kısa adıyla patent kanunu hakkındaki değişikliği içeren tasarının içerisinde Sağlık Bakanlığımızın gerekli gördüğü durumlarda patent süresinin ilaç ve tıbbi malzeme için azaltılabileceğine ilişkin bir yasal düzenlemenin buraya dercedilmesi görüşündeyiz.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum efendim.

BAŞKAN – Sağ olun, teşekkürler.

İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası temsilcisi, buyurun.

İLAÇ ENDÜSTRİSİ İŞVERENLER SENDİKASI TEMSİLCİSİ – Değerli Başkanım, sayın vekillerimiz; İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, bugün konuşulan, üzerinde tartışmalar yürütülecek olan fikrî mülkiyet hakları alanındaki kanun tasarısı, tabii, ilaç sektörümüz için yadsınamaz özellikle içeriyor. Türkiye’nin bu alanda iyileştirmeler içinde bulunması, fikrî mülkiyet haklarına saygı gösteren bir ülke olması tabii ki hepimizin önem verdiği bir konu. Son on yıldır ilaç sektöründeki değişim, açıkçası inovasyonun son derece pahalı hâle gelmesi, inovasyon sonucu ortaya çıkan yeni ilaçların sayısının çok çok düşmesi, ne yazık ki fikrî mülkiyet haklarında arzu edilen düzenlemelerin veyahut da var olan düzenlemelerin arzu edilen sonuçları doğuracak şekilde yönetilmediği süreçler karşımıza çıkarıyor, dünyada da bu böyle. Örneğin, Avrupa Birliği’nin kendi içinde yürüttüğü bir soruşturma kapsamında 219 etkin madde üzerinde yapılan incelemede bu 219 maddeyle alakalı 40 binin üzerinde patent olduğu ve başvurusu bulunduğu yönünde saptamalar var. Dolayısıyla, artık patent ve bu anlamda fikrî mülkiyet hakları stratejik olarak kullanılmaya başlayan bir alan hâline geldi. Dolayısıyla da ilaç sanayisi açısından rekabetin sağlıklı bir şekilde teşekkül edebilmesi, halk sağlığının korunabilmesi, bunun özelinde bu rekabetten ortaya çıkacak ekonomik ürünlerin hastalarla buluşabilmesi adına bu stratejik yaklaşımların önüne geçebilecek doğru düzenlemenin dengeli bir şekilde ortaya çıkması çok çok önem arz ediyor. Bizler de bugün aramızda açıkçası bu dengeli yaklaşımın mevcut tasarıda yapılacak bazı iyileştirmelerle mümkünse sağlanabilmesi adına bulunuyoruz.

Beni dinlediğiniz için çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkürler.

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Sayın Tokgöz, bir öneriniz varmış somut olarak.

İLAÇ ENDÜSTRİSİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL SEKRETERİ TURGUT TOKGÖZ – Efendim, somut önerilerimiz var, maddelerle ilgili çalışmalarımız var, bunları da ilgililerle paylaştık.

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Ben sonra alabilirsem...

İLAÇ ENDÜSTRİSİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL SEKRETERİ TURGUT TOKGÖZ – Tabii efendim, tabii.

BAŞKAN – Peki, Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği...

ARAŞTIRMACI İLAÇ FİRMALARI DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ ALP SEVİNDİK – Sayın Komisyon üyeleri, sayın katılımcılar; bize bu fırsatı verdiğiniz için sizlere çok çok teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Alp Bey, isminizi lütfeder seniz.

ARAŞTIRMACI İLAÇ FİRMALARI DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ ALP SEVİNDİK – Efendim, ben Alp Sevindik, Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği Genel Sekreteri ve Yürütme Kurulu Başkanıyım.

Saygıdeğer milletvekilleri, bugün hepimiz biliyoruz ki eğer patent koruması olmasaydı hiçbir ilaç keşfedilmez, eğer patent koruması da sonsuz olsaydı yine bir ilaç keşfedilir, başka ilaç keşfedilmezdi. Orijinal ve jenerik endüstriler hiçbir zaman aslında birbirinin rakibi değil, bir ahenk içerisinde, uyum içerisinde çalışan ve insan sağlığı için çalışan bir sektörün iki kesimidir. Orijinal ilaç keşfedilir, patent süresince korunur, patent koruması bittikten sonra jenerik ilaç üretilir ve daha yaygın, daha ucuz bir şekilde hasta sağlığına, hastaların yararına insanlara ulaştırılır.

Türkiye bu gerçeği aslında on sekiz yıl önce, 1995 yılında çıkarttığı kanun hükmünde kararnameyle zaten kabul etti. Bugün biz bu patent yasa tasarısıyla ne yapıyoruz? Aslında o kanun hükmündeki kararnameyi Medisten geçen tam bir yasa hâline getiriyoruz. Bizim gördüğümüz kadarıyla bu yasa tasarısında çok önemli bir değişiklik yok. Sayın milletvekillerimizin görüşlerine son derece saygı duymakla birlikte, patent süresinin hiçbir şekilde uzamadığı gerçeğini burada belirtmek zorundayım. Eski kanunda da yirmi senedir patent süresi, yeni kanunda da yirmi senedir patent süresi. Dolayısıyla, patent süresi değişmediği ve biz on sekiz yıldır bununla yaşadığımız bir gerçekken, bir vakıyken nasıl oluyor da Sosyal Güvenlik Kurumuna veya Türkiye'nin sosyal sistemine ekstra bir yük getiriyor bu yasa, bununla ilgili bir çalışma acaba var mıdır, bunu da sormak durumundayım.

Şu anda maddelerle ilgili bir görüş belirtmediğimize göre söyleyeceklerim bu kadardır. Özetle, patent yasası yeni değildir, on sekiz yıl önceki yasanın bir tekrarıdır, belki bazı alanlarda güncellenmektedir. Tabii ki bu maddeler tartışılabilir ve bizim kanımızca da hiçbir ekstra yük getirmemektedir sisteme.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sizin bir öneriniz var mı?

ARAŞTIRMACI İLAÇ FİRMALARI DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ ALP SEVİNDİK – Efendim, yasa tasarısı bugün zaten bir uyum planı çerçevesinde Meclise sevk edilmiştir. Bir an önce Medisten çıkması ve Türkiye'nin kendine yakışır bir yasaya sahip olması dileğimizdir. Yeni, ekstra bir önerimiz de yoktur efendim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir şey sorabilir miyim beyefendiye?

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Beyefendiyi dinlediğim kadarıyla, on sekiz yıldır var olan yasada yeni yasanın hiçbir değişiklik getirmeden yasalastığını söylüyor. Türkiye ve dünya o kadar hızlı değişiyor ki on sekiz yıl içerisinde aynı yasanın tekrar önümüze getirilip kanun hâline getirilmesinin hiçbir anlamı yoktur. Ben “araştırmacı” lafı bulunan bir kurumdan “Bu kadar süre içerisinde geri kalmıştır, eksik kalmıştır. Şu yeniliklerin bu yasaya yansıtılması gereklidir.” diye bir öneri beklediğimi düşünüyorum. “Araştırmacı” adı başında bulunan kurumların böyle yaklaşması gerektiğini düşünüyorum. Bu konuda önerileri olup olmadığını öğrenmek istiyorum.

ARAŞTIRMACI İLAÇ FİRMALARI DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ ALP SEVİNDİK – Sayın Vekilim...

BAŞKAN – Sayın Sevindik, şeye gerek yok.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yok, ben polemik için söylemedim. Ben, sakın ha... Polemik için söylemedim. O, eğer on sekiz yıldır aynıysa “Bugün yeni bir şey katmaya ihtiyaç yoktur.” diyorsa bir şey diyeceğim yok.

ARAŞTIRMACI İLAÇ FİRMALARI DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ ALP SEVİNDİK – Sayın Vekilim, güncellemeler yapıldığını söyledim. Süre açısından aynıdır, o açıdan ekstra bir uzatma getirmemektedir. Bu önemli bir konu olduğu için ve bir sayın vekilimiz de bunu belirttiği için özellikle belirtme gereğini duydum. Bu açıdan aynıdır.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir on dakika ara vermemiz lazım.

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 16.36

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.55

BAŞKAN: Necdet ÜNÜVAR (Adana)

BAŞKAN VEKİLİ: Türkan DAĞOĞLU (İstanbul)

SÖZCÜ: İsmail TAMER (Kayseri)

KÂTİP: Sevim SAVAŞER (İstanbul)

_____0_____

BAŞKAN – Evet, arkadaşlar, başlıyoruz.

Türkiye İlaç Sanayi Derneği.

Buyurun Sayın Celayir.

TÜRKİYE İLAÇ SANAYİ DERNEĞİ BAŞKANI CENGİZ CELAYİR – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; bizlere böyle bir ortamda söz hakkı verdiğiniz için...

BAŞKAN – İsminizi lütfederseniz.

TÜRKİYE İLAÇ SANAYİ DERNEĞİ BAŞKANI CENGİZ CELAYİR – Söyleyeceğim efendim.

Ben Eczacı Cengiz Celayir, Türkiye İlaç Sanayi Derneği Başkanıyım, ayrıca Türkiye Odalar Borsalar Birliği İlaç Sektör Meclisi Başkanıyım. Beş dakikanın içerisinde sığdırmaya çalışacağım bilgileri, biraz tarih olarak algılayabilirsiniz ama tarihini bilmeden, geriye bakmadan ileriye gitmek olası değil.

1850’lerde İngiltere sanayi devrimini tamamladı ve süratle tüm Avrupa’ya yayıldı ancak ironik bir şey, Türkiye’nin patent yasası 1995’te değil, 1879’da yürürlüğe girmiştir, adı da İhtira Beratı Kanunu’dur. 1850 ile 1879’un yakınlığına, sanayi devrimini yapan ülkelerin patent ihtiyacına ve dolayısıyla da Türkiye’ye 1879’da İhtira Beratı Kanunu’yla geldiğine dikkat çekiyorum. Şüphesiz, fikrî mülkiyet hakları insan beyninin emeğinin karşılığıdır, bunu yadsımak, buna karşı kuralsız “hayır” demek olası değildir.

1995’te 551 sayılı Kanun Hükmünde Kararname gündeme gelinceye kadar yaşanan evre kısaca şudur: 1879 İhtira Beratı Kanunu 1960 yılına kadar sürmüştür ve Türkiye en basit ilacını dahi ithal eder hâle gelmiştir. İsrail’den penisilin, streptomisin ithal etmiştir, onun eksikliği nedeniyle de ben annemi kaybetmiştir. 1995 yılında 551 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin gerekçeleri ve buna benzer öngörülerle o zaman da şunlar söylendi: “AR-GE yapılacak, inovasyon gelişecek, Türkiye çağ atlayacak.”

Ben şimdi Türkiye’nin atladığı çağı size rakamlarla vereyim: Aradan geçen 17-18 senede 1995 yılında ithal ürün pazar payı yüzde 8’lerdeyken bugün yüzde 52, ithal ürün diyorum ancak TEB Temsilcisi Sayın Harun Bey’in verdiği rakamda bir düzeltme yapmak istiyorum. Ben ithal-yerli ayrımı

yapmıyorum, ithal ve Türkiye’de üretilen ayrımı yapmıyorum. Ben şimdi bir başka rakam veriyorum. Patente sahip, Türkiye’de benzeri olmayan ürünlerin tüketimdeki kutu payı yüzde 3’tür, sadece yüzde 3’tür, TL payı yüzde 21’dir, buraya dikkatinizi çekiyorum. Bu arada 2023 vizyonu, Dokuzuncu Kalkınma Planı, işte, Sanayi Strateji Belgesi, bunların hepsinde Türkiye’nin önüne AR-GE, inovasyon, üretim üssü, vesaire gibi bizim kendi gerçekliğimizle örtüşmeyen hedefler konmuştur. Bu hedefler mükemmeldir, keşke biz onlara ulaşabilsek ama şu anda Türkiye’de üretim yapan, sermayesi ne olursa olsun, ilaç firmalarının hepsi kolunda serumla dolaşmaktadır. Rakamsal olarak ifade edersem, perakende satış fiyatı ortalama 7 lira ve altı olan ürünlerin kutu tüketim payı yüzde 70’tir. 1 milyar 700 milyon kutunun yüzde 70’i 7 liranın altındadır ve Türkiye’de üretilmeye çalışılmaktadır. Üç yıldır bütün maliyetlere göre bir kuruş fiyat artışı olmamıştır ve artık bunlar üretilemez hâle geldiği için bu ilaçlar bile aranır, hatta ithal edilir olmuştur. Bu acı bir tablodur.

Son derece demokratik ve katılımcı bir platform çünkü ben 1995 öncesinde yine Meclis ile ilgili komisyonlarda buna benzer konuşmalar yaptım ve sahne aldım. Onun için zatîalinizin başkanlığında bu ortamın sıcaklığını ve fırsatını tekrar şükranla anmak istiyorum.

Soru şu: Araştırma, geliştirme, rakam 1,5 milyar dolar, 2 milyar dolar, süre yirmi yıl vesaire, inovasyon, hepsi bunların tamam, kim yapacak bunu? Türkiye’deki kurulu sektör mü yapacak, Türkiye’de kurulacak sektörler için mi yapacağız? Eğer siz bir koruma getiriyorsanız koruyacağınız bir şey olması lazım, o korumayı başkaları için getirirseniz çok yanlış yaparsınız.

Bir başka örnek arz edeyim Sayın Başkanım: 2005-2012, yaklaşık son sekiz yılda Patent Yasası’yla, ya da bir başka ifadeyle kanun hükmünde kararnameyle, Türkiye’de alınan patent sayısı 816’dır, incelenen patent ve bunların ne kadarı ticarileştirilmiştir belli değildir. Rakamı veriyorum, 816. Oysa Amerika’da sadece bir yılda IBM’in aldığı patent sayısı 6 bindir. Peki Amerika, Amerika örneğini veriyoruz, 6 bin patent diyoruz, ironik bir şey var, soruyorum ilgililere, huzurunuzda yanıt verirlerse mutlu olurum: Amerika’da patent yasasında ceza maddesi var mıdır? Bizim yasamızda vardır. Peki, patentin bu kadar yüksek oranda gerçekleştirildiği ve inovasyona önem verilen gelişmiş bir ülkede ceza maddesi yok, Türkiye’deki yasada ceza maddesi var, bunu da takdirlerinize sunuyorum.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Evet, şimdi de Gelişimci İlaç Firmaları Derneği...

GELİŞİMCİ İLAÇ FİRMALARI DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MAHMUT BİLGİÇ – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; katkı veren herkese teşekkürlerimi sunuyorum.

Sayın Başkanım, burada amacımız negatif ya da pozitif gibi bir yaklaşımda bulunmak değil, şu anda içinde bulunduğumuz durumun net bir fotoğrafını çekmek olacaktır. O fotoğrafta bizim şahsi olarak düşüncemiz şu şekildedir: Türkiye’de satılmakta olan her 100 kutu ürünün 70 kutusunun ortalama fiyatı 4 TL’dir. Sosyal Güvenlik Kurumu, kendi elindeki bütçesiyle elinden gelen bütün gayreti göstererek, ilaçlara bir bütçe ayırarak tedavi sağlamaya çalışmaktadır. Bu ne demektir? Aslında yeni çıkan yeni nesil ürünleri bizim hastamıza ulaştırmakta bütçe itibarıyla aşırı zorlanmaktadır. Her

sene global bütçede bizim yaşadığımız ana sorun budur. Global bütçenin aşılmasına sebep de yine bu türlü ürünlerdir. Tabii sorununuz şu anda SGK meselesi değil, fikrî mülkiyet konusu. Fikrî mülkiyetin sonuna kadar arkasındayız yirmi yıl fakat fikrî mülkiyetin gelişmişlik seviyesini burada konuşmayı istiyoruz. Ülkemizin gelişmişlik seviyesinin üzerinde bir fikrî mülkiyeti koruma kapsamına alırsak, Türkiye Cumhuriyeti olarak biz bunu kaldıramayız. Etki analizine baktığımızda net olarak size şunu söyleyebilirim: Biz sadece pazar konumuna düşüyoruz.

AR-GE kısmına baktığımızda, AR-GE konusuna ben şöyle bir şey söyleyeyim: Orada bir acı gerçek var ki, yani bu sürecin içerisinde son dönemlerde yapılan çok güzel şeyler var, hakikaten takdir etmek lazım ama bir o kadar gerçek ki, ülkemizde bir tane biyoteknolojik ürün ticarileştirilemedi geliştirilip, bu da bizim geldiğimiz konum.

Yani, tüm desteğimize rağmen benim söylediğim gerçek olan bir nokta şu ki; bizim gerçek bir tablo fotoğrafı çekmeden bu işin altından çıkabilme şansımız yok.

Yine bir örnek vereyim: Bizim klasik olarak Trastuzumab dediğimiz, meme kanserinde kullanılan akıllı ilaç tabir ettiğimiz bir ilaçtan bahsedeyim. Bu ilacın yeni bir versiyonunu çıkardıklarında, şu anda Amerika'da 1 kişinin bir yıllık tedavi maliyeti 188 bin dolar, lütfen not alırsanız çek etmiş olursunuz. 188 bin dolar. Şimdi, bunu her hastalıkta biyoteknolojide, yani miyelomdan tutun beyin kanserine, küçük hücreli akciğer kanserinden cilt kanserine kadar geldiğinizde biz şunu görüyoruz: Biz eğer, burada Patent Kanunu'ndaki ceza maddesi olsun... Şurada size gerekçeli olarak benim talep edeceğim noktaları yapmadan bizim gerçek tedaviyi vatandaşımıza ulaştıramayacağımız korkumuz var.

Türk ilaç sanayi dediğimizde bir gerçeği daha sayalım: 4 ya da 5 tane firma var, başka da firma yok, bunlar da satış sürecinde. Geçmiş olsun. Yani, bunları baz alarak hareket etmemiz lazım. Sosyal Güvenlik Kurumunun bütçesini harcarken, paylaşırken, Türkiye'yi bu türlü teknolojik yapıyı yapacak firmalara destek noktasında, sermayenin yapısı hiç önemli değil, desteklenmesi de ayrıca talebimiz. Yoksa, yani bir nevi Ahmet Kaya'nın şarkısına dönecek, işte diyor ya; "Dışarıda baharmış, gezip dolaşanlar varmış." Yani, halk arasında şöyle oluşsun istemem: Şu ilaç varmış, Amerika'da varmış, kullananlar tedavi oluyormuş. Bu bize ağır gelir. Ha, gerçek söylüyoruz ki, bizim az yani, bilgi, birikimimizi sonuna kadar kullanıyoruz ama sınırlı. Yani burada, Hükümetimizden, devletimizden destek istiyoruz açıkçası ve ısrarla bir şey söylüyorum ki, Sayın Patent Kurulu Başkanımızdan da rica ediyorum, Patent Kanunu'nun mutlaka ama mutlaka ülkemizin gelişmişlik seviyesiyle orantılı olmasını talep ediyorum.

Başkanım, bir de şu cümleyi son olarak ilave edebilir miyim teknik konu olarak.

BAŞKAN – Efendim cümlelerinizi tamamlayın.

GELİŞİMCİ İLAÇ FİRMALARI DERNEĞİ TEMSİLCİSİ MAHMUT BİLGİÇ –
Bitiriyorum.

Bizim şu anda bahsettiğimiz kimyasal ilaçların dönemi hemen hemen kapanmaktadır Başkanım. Peptitler, proteinler, antikorlar, hücre kültürü, doğal yarı sentetik nükleik asit sekansları ve bunların türevlerinden oluşan konjike formlar, tanı tedavi yöntemleri artık ilaçtaki şey olarak düşünmeyin ilacı tek başına, tedavi yöntemleri de ilaç olarak karşımıza gelmektedir; örnek isterseniz, selterapi.

Bitti. Bunların mutlaka değerlendirilmesini talep ve arz ediyorum.

Teşekkürlerimi sunuyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkürler, sağ olun.

Fikri Mülkiyet Derneği...

FİKRİ MÜLKİYET DERNEĞİ TEMSİLCİSİ AYŞE İLDEŞ ERDEM – Ben, müsaadenizle maddelerin üzerinden tek tek gitmek isterim.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Maddelere geçelim sonra, daha maddelere geçmedik.

BAŞKAN – Yok, kanaatini söyleyecek, beş dakikayı istediği gibi kullanabilir efendim arkadaşlar.

FİKRİ MÜLKİYET DERNEĞİ TEMSİLCİSİ AYŞE İLDEŞ ERDEM – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle belirtmek isterim ki, bütün kanunlarda, Türkiye’de geçerli 551 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede ve önümüzdeki tasarıda patent süresi yirmi yıldır. Fakat, bu patent süresinin stratejik patentlenmeyle uzatılması hedeflenmektedir. Bunların yollarından bir tanesi de bölünmüş patentlerdir. Bölünmüş başvurularla ilgili çerçeve madde 7’de, Avrupa Patent Konvansiyonundaki bölünmüş başvurularla ilgili madde alınmış fakat alınırken eksik alınmış. Orada ilgili spesifik diye önerimiz var, talebimiz var, değişiklik önerisi.

Bir diğer konu, çerçeve madde 14’le ilgili. Çerçeve madde 14’le, Türk Patent Enstitüsü, ona şu an nasıl itiraz prosedürünü Türkiye’ye getirmeye gayret etmektedir. Bunu yaparken de, gayet iyi niyetli olarak yargı yükünü azaltmak adına yapmayı hedeflemektedir. Fakat şöyle ki: Türk Patent Enstitüsünün kararı idari bir karardır ve her kesimde, özellikle hukukçuların da bileceği üzere idari karar her zaman için mahkemelere taşınır ve bu onay sonrası itirazın gelmesi... Şu an mevcuttaki durum, patent başvurusu Türk Patent Enstitüsüne yapılıyor. Türk Patent Enstitüsü başvuruyu inceliyor, onay veriyor. Onay sonrasında eğer o patentin patentlenebilirlik kriterlerini haiz olmadığını düşünüyorsanız hükümsüzlük davası açıyorsunuz. Bu, Rekabet Kurumunun yaptığı istatistiklere göre ortalama iki buçuk yıl sürüyor hükümsüzlük davası, sonrasında da temyize gidiyorsunuz, toplam dört yıl ve dört yılın sonunda da patent hükümsüz kılınıyor. Yani, en başında başvuru aşamasında onay alamayacak bir patent, bizim bir örneğimizde, başvurudan itibaren Yargıtay süreci de dahil on bir yılın sonunda patent başvurusu hükümsüz kılınmıştır.

Şimdi bu, bugün itibarıyla yaşadığımız mevcut durumdu fakat bu tasarıyla, bu durumun üzerine en az iki yıl onay sonrası itiraz ilave olmaktadır. Yani, bizdeki bir örnekten, ortalama rakam

vermiyorum, bir örnek, on bir yıl, üzerine iki yıl da onay sonrası itirazı ilave edin, on üç yıl boyunca jenerik ilaç pazara çıkamıyor, bu kamu zararı. Dolayısıyla çerçeve madde 14'ün tümünden kaldırılmasını talep ediyoruz.

Usul patentleriyle ilgili yine çerçeve madde 21'de, usul patentlerinin ispat yükümlülüğü davalıya ait, yani iddia sahibine değil karşı tarafa aittir. Burada da yine, TRIPS madde 34'ün bu çerçeve madde 21'e uygulanmasını talep ediyoruz. TRIPS'te bu ispat yükümlülüğü eğer yeni bir maddeyse davalı tarafa aittir, eğer bilinen bir maddeyse davacı tarafa aittir, bu şekilde revize edilmesini talep ediyoruz.

Değineceğim son madde, uluslararası terminolojide double patenting diye geçer, Avrupa Patent Konvansiyoneliinde de bu isimle geçiyor. Bunu çifte patentleme olarak tasarıda çerçeve madde 24'te geçiyor fakat bunun hükümsüzlük hâllerine ilavesini talep ediyoruz. Yani, çerçeve madde 20'de hükümsüz hâllerinin içine çifte patentlemenin de konulmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Bir on beş saniye daha konuşabilirsiniz, Sayın Domaç aldı çünkü sözünüzü.

FİKRİ MÜLKİYET DERNEĞİ TEMSİLCİSİ AYŞE İLDEŞ ERDEM – Çifte patentlemeyi şöyle tanımladım: Çifte patentlemeyi anlatmanın en kolay yolu şu: Bir tarlanın iki tane tapusu olmaz. Eğer bir tarlaya iki tane tapu veriyorsanız, birinin iptali için lütfen bu hükümsüzlük gerekçesi olsun.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

FİKRİ MÜLKİYET DERNEĞİ TEMSİLCİSİ AYŞE İLDEŞ ERDEM – Rica ederim, ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, değerli sektör temsilcilerinin konuşmaları bitti.

Şimdi değerli üyeleri mize söz vereceğim, talep eden arkadaşlarımıza.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sosyal Güvenlik Kurumu geldi mi efendim?

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Sayın Başkanım, söz almadan önce bizler, teknik arkadaşlar çok önemli şeyler söyledi. Yani, mesela jenerik ilacın piyasaya çıkışının.... Bu konudaki teknik görüşleri alabilir miyiz acaba arkadaşlar da uygun görüyorlarsa.

BAŞKAN – İsterseniz, yani en sonunda zaten arkadaşlara söz vereceğim ben. İsterseniz...

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Yani, onu tartışabilirsiniz belki.

BAŞKAN – Belki üye arkadaşlarımız da teknik şeyler söyleyecektir, burada biliyorsunuz çok teknik arkadaşlarımız var milletvekillerinden. Onlar da en az sektör temsilcileri kadar konuya vakıflar.

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Kastettiğim o değil, bizim bürokrat arkadaşlarımız...

BAŞKAN – Anladım, yani işte hepsini toplayalım sonra topluca değerlendirelim Sayın Çiray, mümkünse.

Evet, söz almak isteyen?

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Ben alayım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Domaç.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

Konuşmamın daha önceki bölümünde de söylemiştim, yasanın Sağlık Komisyonunda görüşülüyor olması çok önemli çünkü bu yasa, sağlığı ve sağlığın finansmanını yakından ilgilendiriyor. Ayrıca yeni molekülleri de yakından ilgilendiriyor. Yeni moleküllerin karartılmasını da yakından ilgilendiriyor. Dolayısıyla, sağlık alanına çok ciddi bir ilgi var bununla ilgili, sağlık alanının çok ciddi ilgisi var.

Şimdi, patent ve faydalı modellere baktığımızda, bu konuda düzenleme yapılması, gerçekten ekonomik ve politik ilişkiler açısından çok önemli. Çünkü tüm dünya, tüm üreticiler ve bilim adamları bu alanda söz sahibiler ve bu alanda kıyasıya bir mücadele var. Bu kıyasıya mücadeleyi ben 1994 ve 95 yıllarında burada yaşadım. Yani, Türkiye’de yaşadım ve Parlamentoda da yaşadım. Sayın Celayir’le biz 93 ve 94 yıllarının büyük bir bölümünü, Türkiye’de patent nedir ve neler getirir, neler götürürü anlatmakla geçirdik. Büyük bir bölümünü, belki 200’e yakın toplantı yaparak. O yıllarda da çok tartıştık bunu. O yıllarda tartıştık ancak şunu gördük: Bu kanun hükmünde kararname çıktığında, bizim 2005 yılına kadar bu süreci uzatma olanağımız vardı. Ancak, o zamanki -düşmüş hükümet diyeyim ben- düşmüş hükümet, o zaman bu kanun hükmündeki kararnameyi bir gece bu hakları da yok ederek geriye çekti, beş yıl geriye çekti ve biz, patent kabulünü beş yıl önceden başladık. Hatta çok iyi hatırlıyorum; bir siyasetçi –siyasetçinin de ismini biliyorum ama burada söylemenin çok şeyi yok- şöyle demişti o gün sabaha karşı gelen kararnameyle ilgili: “Başbakanlıkta çok sayıda kanun hükmünde kararname var, bu sabaha karşı saat 4.00’de neden sadece patent hakkındaki kanun hükmündeki kararnameyi getirdiniz? Neden ben onu imzalıyorum?” demişti ve bu, kamuoyunda da çok konuşulmuştu ve tartışılmıştı.

Bir kez daha altını çizmek istiyorum: Bu, çok siyasi ve ekonomik, herkesi ilgilendiren bir konudur ve hiç kimse bu konudan uzakta kalamaz. Özellikle siyaset bu konudan uzakta kalamaz. Dolayısıyla şu söylenemez: Yani, işte fikrî mülkiyet hakkı sayılmasın, işte sanayi hakları sayılmasın. Öyle bir şey söz konusu değil. Bunların sayılması gerekiyor ancak bunların gerçek patent olması gerekiyor ve gerçek patent, herkes tarafından bilinir ki, hem ekonomiye katkı sağlar hem AR-GE’ye katkı sağlar hem ülkenin gelişmesine, inovasyona katkı sağlar ama gerçek olmayan patent ise hem birtakım ekonomik değerleri çarptırır hem birtakım bilimsel değerleri yok eder hem AR-GE’yi ortadan kaldırır. Dolayısıyla bizim buradaki çalışmamız, buradaki uğraşımız, gerçek patentlerin patentlenebilir olmasıdır ve bu patentlenen moleküllerin üzerinde yaratılan bulutların da yok edilmesi olmasıdır. Yani güneşli bir ortama ihtiyacımız var, bulutlu bir ortama değil.

Yani, bir moleküle kırk tane patent alarak, bir moleküle değişik yönlerle kırk patent alarak bu patentlerin vasıtasıyla eşdeğer ilaca ulaşamamak, jenere ilaca ulaşamamayı sağlamak ülkeye katkı değildir, aslında ülkeye tamamen zarardır. Dolayısıyla biz, gerçek patentleri ortaya çıkaracak bir yöntem, yasa ortaya çıkarmalıyız ama diğerlerinden de bunu korumalıyız.

Şimdi, olaya baktığımızda neler yapabiliriz önce ona bakmamız lazım. Bir defa düşük kalitede patentleri önlememiz gerekiyor, güncel inceleme eksikliklerimizi kaldırmamız gerekiyor,

zayıflıkları azaltmamız gerekiyor, inceleme uzmanlarını artırmamız gerekiyor. Dolayısıyla, daha başka şeyler de var ama bunların altını özellikle çizmek istiyorum.

Bugün üzerinde bahsettiğimiz ilaç patenti, ilacın patentlenmesi Türkiye’de fiilen gerçekleşebilse bile, onun incelenmesi Türkiye’de yapılmıyor. Yani, biz şunu çok iyi bilmeliyiz: Biz, Patent Enstitüsünü 1994 yılında kurduk, yanılmıyorsam, 554 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle. Şimdiye kadar geçen on sekiz yıl içerisinde patentlendirdiğimiz molekül, yani o güneşli ortamda o gerçek patent yok. Doğrusu bu, acı bir durumdur bu ve biz on sekiz yılda bunu inceleyebilecek yeterli uzmanlarımızı dahi şu anda yetiştirebilmiş değiliz. Dolayısıyla biz, bir şeyi patentlendirirken, kimin molekülünü patentlendiriyoruz, nasıl patentlendiriyoruz, ne şekilde patentlendiriyoruz, bize nasıl bir katkı sağlıyor, bunu çok iyi görmemiz lazım.

Şimdi baktığımızda, hani 30 tane patent dedim ya, 30 patent, 40 patent alınıyor ya, molekülün polimorfuna patent, hidrat formuna patent, basit tuzuna patent, izolarına patent, solüsyon şekline patent, katı şekline patent, dozaj formlarına patent oğlu patent ve bu kadar çok patent ki, bunda gerçek molekül ortada yok, o kayboluyor, ona ulaşmak mümkün olmuyor.

Şimdi, böyle baktığımızda, çoklu bölünmüşlere baktığımızda -ki, çok teknik detay, onu atlayayım anlaşılamayabilir- burada da büyük sıkıntılarımız var. Size bir endikasyon örneği söyleyeceğim arkadaşlar, gülmeyin lütfen. Gerçekten gülmeyin, yani bu biraz ters bir şey.

BAŞKAN – Önce şeyi söyle de ondan sonra gülmeyelim yani.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Yani, gülmeyin diyorum çünkü hepiniz sağlıklısınız, sonuçta güleceksiniz, çok ciddi bir işi konuşuyoruz da.

Şimdi, bir molekül var, premetesi set diye bir molekül. Bunun, folik asitle kullanılır ve B1 vitaminiyle kullanılır diye patentini alıyorlar.

BAŞKAN – Sayın Domaç, nerede gülmeyeceğimizi de söyleyin de ona göre gülelim.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Yok, hayır; onu siz söylersiniz Sayın Başkanım.

Böyle bir şey yok ya. Yani hepimiz biliyoruz ki, bu bir gerçeklik değil. Bu gerçek değil. Bunu bu şekilde kapayarak bir yere varamayız Türkiye’de, dünyada da varamayız. Bir yere varamayız, vardığımızı zannederiz kendimizi kandırırız. Bu kandırmayı katıyetle yapmamalıyız. Biz niye uğraştık o zaman, iki yıl 300 konferans verdik. Neden bu kadar çaba harcadık? Ona yazık olur.

Şimdi birkaç tane daha örnek vereceğim, çok uzatmayacağım Sayın Başkanım. Birkaç tane örnek vermek istiyorum.

Şimdi bakın, bir molekül, kristal. Eczacılar çok iyi bilirler, kimyacılar da öyle. Mehmet Ali Bey burada mı? Bir molekül, kristal. Molekülü mikroskobun altına koyuyoruz ve o kristal moleküle patent alıyoruz, o kristale. Yani, şimdi benim ne yapmam lazım? O kristali havanda toz edip, toz şekline de patent almam lazım. Bunlar olası bir şey değil. Bu gerçek, ben hayali bir şey söylemiyorum, gerçeği söylüyorum. Bu tür patentlere dünyada değersiz patent diyorlar. Hatta bazı ülkelerde kirli patent diyorlar. Böyle baktığımızda, bizim buna çok izin vermememiz gerekir.

Bir örnek daha verip bitiriyorum Başkanım, önemli bir örnek. Bu örnek, şöyle önemli bir örnek: Bu ilaç, devrim yaratan bir ilaç. Adı devrim yaratan ilaç. İmatinib diyorlar buna. Bu, yönlendirilmiş molekül benim alanlarımdan bir tanesi, tümöre yöneliyor bu molekül, gittiğimizde tümörle buluşuyor ve onu yok ediyor. Evet, çok iyi, devrim yaratan, gerçekten çok önemli bir molekül. Bunun patenti var doğal olarak, uzun süre patentli olarak bu molekül Türkiye’de satıldı. Şöyle satıldı, ben size onu da anlatayım. Bunu Türk Eczacılar Birliği getiriyordu, on dört ayda –bunu lütfen unutmayın- 184 adet getirildi bu özel reçeteyle. Bu ilaç ruhsatlandığı yıl 4.200 adet satıldı ve bu ilacın fiyatı 5.200 liraydı, o zaman 5.200 liraydı. Gel zaman git zaman, aradan zamanlar geçti, sonra bu molekülün jeneriğini yapmak üzere bir firma ortaya çıktı Türkiye’de. Bu firma jeneriğini yapmak için müracaat etti, jeneriği için ruhsat aldı, ona dava açıldı. Dava dört yıl sürdü. Dört yıl sonunda firma davayı kazandı. Şimdi ilacın fiyatı, yani o orijinal ilacın fiyatı 3 bin liraya düştü. Diğer ilaçlar, arkadaş “benim ilacım” deyince ismini bildiğim için söylemiyorum, arkadaşların ilaçları 2.200 lira, 2.300 lira, 2.400 lira. Şimdi bakarsak, dört yıl içerisinde kamu maliyesi yaklaşık 240 milyon lira kaybetti. Dört yıl içerisinde kamu maliyesi 240 milyon lira kaybetti çünkü bu ilaç şu anda 26 bin adet satılıyor. Dolayısıyla, bizim bu çalışmayı yaparken gerçek patentlerin zarar görmeyeceği şekilde yapmamız lazım.

Bir cümle daha söyleyeyim Başkanım, lütfen bağışlayın. Bu ilaç giderayak şunu da yaptı: “Gastrointestinal tümörlere etkilidir” diye patent aldı. Evet, bu ilaç “Gastrointestinal tümörlere etkilidir” diye patent aldı ve şimdi sanıyorum bu jeneriği yapan arkadaşları zorluyorlardır bu konuda.

Doğrusu, Komisyonumuza gelmesi iyi olmuştur. Bu düşüncelerimizi sizinle paylaşmamız ve bu konuda yapılacak değişiklikler olabilirse, elimizden geldiği kadar katkı sağlayabilirsek yararlı olmuştur diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum, maddelerde düşüncelerimizi söyleyeceğiz.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Çiray buyurun.

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Şimdi, 1994-95 yıllarında biz bu çalışmaların içindeydik bürokrat olarak, arkadaşlarımdan birisi de burada, eski İlaç ve Eczacılık Genel Müdürü Sayın Kemalettin Akalın. Prensip olarak tabii hiç şüphesiz destekliyoruz bunu, çok doğru olduğunu söylüyoruz. Yalnız, tabii gerçek dışı bir şeyi konuştuğumuzu da ifade etmeliyim. Eğer inovasyon yoksa, buluş yoksa, bu patent yasaları falan filan çok dikkat edilmesi gereken işlerdir. Amerika Birleşik Devletleri, gayrisafi millî hasılasının yüzde 3’ünü inovasyona ayırıyor. Bunun karşılığı 420 milyar dolar. Avrupa Birliği, toplam hasılasının yüzde 2’sini ayırıyor, bunların rakamsal büyüklüklerini tahayyül edin ve Türkiye, gayrisafi millî hasılasının binde 8’ini ayırabiliyor inovasyona.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Fena değil, iyi.

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Ama AR-GE'ye bakacaksınız. Millî hasılanız ne, tamam mı ve o hakikaten Hükûmetin 1,5 olarak koyduğu hedefe hâlâ ulaşamamış olması on yılda, eleştirilecek bir konu. Bunu samimiyetle oraya ulaşmasını da isteriz. Yani, bu başarılabilseydi burada da övgüyle söz ederdik. Çünkü, eğer bir ülkede bilimsel gelişme yoksa her şey problemlidir, her alanda başkasına bağımlıdır. Nitekim Türkiye'nin ilaçta daha da geriye gittiğini düşünüyorum ben, hammadde girişlerinin ithalatının daha da arttığını ve bu Sağlıkta Dönüşüm Projesi çerçevesinde maliyetleri kontrol etmek adına yerli ilaç sanayinde çok ciddi erime olduğunu düşünüyorum. Yani, geçmişte uzun yıllar emek verilerek yükselmiş, belli bir sermaye birikimine ulaşmış yerli ilaç sanayi başka işlere geçti, şimdi seramik yapmaya başladılar, ilaçları filan her şeyi, fabrikalarını sattılar. Bunu, ilaç gibi stratejik bir üründe çok doğru bulmamak lazım, hepimizin eleştirmesi lazım. Yani partiler üstü bir hadisedir ilaç meselesi, aşı meselesi.

Şimdi, demin hukukçu bir arkadaşımız mıydı acaba, önemli şeyler söyledi. Jenerik ilacın eğer piyasaya çıkmasının sürelerini Türkiye'de uzatırsak -bu teknik bir konu, ben arkadaşlara onun için sormak istemiştim- bu, Türkiye'nin hayrına olmaz. Yani, kendisi ilaç bulmayan, ilaç geliştirmeyen, AR-GE çalışmalarına kaynak ayıramayan bir ülke, bir de jenerik ilacın piyasaya çıkmasını geciktirirse bu tamamen rekabet edilemez bir ortamı ortaya çıkarır Türk yerli ilaç sanayisi için.

Bir başka konu da ceza meselesi. Bazı ülkelerde bu ceza hiç yok, bazılarında var, bu olabilir, yalnız bunun daha makul sürelerle ve daha makul parasal cezalara dönüştürülmesi gerektiğini düşünüyorum. Benim söyleyeceğim bundan ibarettir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Özgür Bey, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, önce Sanayi Komisyonunda, sonra alt komisyonunda, sonra burada... Tabii sürekli aynı girişi yapmak doğru değil ama hiçbir şey söylemezsek de bu sefer diğer komisyonları takip etmemiş izleyiciler ve katılımcılar tarafından da eksik bırakılmış oluruz bazı şeyleri.

Öncelikle şunun altını çizmek isterim, -cümlenin sonunda da size teşekkür edeceğim- gerçekten, Sanayi Komisyonunda -ki üyelerimizle yapmış olduğumuz kendi eş güdüm toplantımızda- onlar kendilerine verilen brifingde ilacın "i" sinden bahsedilmediğini, bu meseleyi de hiç bizimle ilgili olarak da görmediklerini ifade ettiler ve biz kendileriyle konuştuğumuzda, sağ olsun Sanayi Komisyonumuzun değerli üyeleri başta Mehmet Ali Susam olmak üzere, beni Komisyonlarına mutlaka katılmaya ve bunu Komisyondaki diğer üyelerle paylaşmaya davet etti. Ben Komisyona gittiğimde -biraz önce de bahsedildiği üzere- konunun özellikle Komisyonun, iktidarıyla-muhalefetiyle, tamamen gözünden kaçtığını, hani çok kötü niyetle bakacaksanız, birilerinin ilaçta patentle ilgili birtakım değişiklikleri Sağlık Komisyonundan, Sağlık Komisyonun üyelerinin gözünden kaçarak Sanayi Komisyonunda alelade bir sanayi ürünü ve daha çok da kendi markalarımızı ve ürünlerimizi korumaya yönelik iyi bir şey yapıyormuşçasına oralarda görüşülmesine gayret gösterdiklerini fark ettik.

Bu konuda önce o Komisyondaki tüm üyelere teşekkür etmek zorundayım ki tam destek verdiler bu konudaki uyarılarımıza. Ardından, o gün o Komisyona gitmeden önce hem Sanayi Komisyonuna hem de Sağlık, Aile, Çalışma, Sosyal İşler Komisyon Başkanlığına İç Tüzük'ün 34'üncü maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları gereği başvurmuştum yani komisyon kendiyle ilgili gördüğü bir maddeyi, yasayı talep edebilir ya da komisyon başka bir komisyonun ilgi alanında gördüğü bir tasarımı oraya yollayabilir. Doğrudur, bunun daha önce çok sık örnekleri yok ama Medis yasama uzmanları her yasama döneminde birkaç kez bunun olabildiğini ve bunun yasamanın kalitesi açısından son derece önemli olduğunu, özellikle de ihtisas komisyonlarının böyle bir talepte bulunmasının o komisyon açısından da yasama kalitesini artırmaya yönelik ekstra bir katkı sunma noktasında prestijli bir iş olacağını ifade ettiler. O zaman da ben Başkanlığınıza bu dilekçeyi sevinerek verdim. Orada yapılan görüşmeler sırasında, sizinle de yapılan istişareler ve toplantının son yarım saatinde Sayın Domaç'ın da sizle görüştüktan sonra gelmesi ve o konuda sizin de olumlu düşündüğünüzü ifade etmesi hepimizi memnun etti. Bu anlamda şahsınıza özellikle teşekkür etmek isterim.

"Komisyonda neden konuşuyoruz?" u ifade ederken şundan bahsetmiştim: Bush'un El Kaide saldırılarının devamında Amerika'da kapalı zarfları özensizce açıp da Amerikalı kamu görevlilerinin üzerine bilemedikleri bir beyaz toz serpiştirildiğinde Baba Bush'un panik hâlinde "Ne yapacağız şimdi?" dediğinde ona şöyle söylemişlerdi: "Siprofiloksasin üretmeliyiz bol miktarda." Çünkü ne kadar gelişmiş bir ilaç sanayiniz ve çeşitli antibiyotikleriniz olsa da elinizde eğer "siprofiloksasin"iniz yoksa şarbona karşı çaresizsiniz, eğer "siprofiloksasin"iniz varsa şarbon bir tehdit olmaktan uzaktır. O zaman "Hemen üretime geçelim." dediğinde "Üretemeyiz efendim." dediler ona "Almanların elinde ve patent koruması kapsamında olduğu için Amerikan firmaları sizin talimatınızla bunu üretemezler." O, kendi Teksaslı ifadeleriyle söylediği şeyler bir yana, bunun böyle olamayacağını, patent kanununun canının cehenneme olduğunu, önemli olanın Amerikan halkının sağlığı ve ulusal güvenlik meselesi olduğunu ifade etmişti.

Şimdi, bununla ilgili iki şeye ihtiyacımız var. Bir tane ülkeyi yönetenlerin dönüp de "Üretin" dediğinde üretebilecek bir ilaç sanayisine ihtiyacımız var. Böyle bir ilaç sanayimiz vardı bizim, bugün bundan on-on beş yıl öncesine göre daha zayıf bir ilaç sanayimiz var bu anlamda veya geleceğe daha az umutla bakabilecek bir ilaç sanayimiz var. Aslında, bu, on yıl önce, Bülent Eczacıbaşı Adana Eczacı Odasında bir panelde şöyle bir ifade kullandı: "Üzülerek söyleyeyim ki serum dışındaki ilaçla ilgili bütün alanlardan çıkıyorum. Çünkü ben gördüm ki, bu ülke bizi gözden çıkarmış. Bu ülkede yerli ilaç sanayisinde ısrar etmek demek, belki de bütün her şeyi kaybedip on sene sonra veya beş sene sonra karşılaşacağım acı sona direnmek manasına gelir. Bu ülkenin artık bir ulusal ilaç politikası yok. Bizi gözden çıkardılar ve bu vakitten sonra bizim bu şirketi elden çıkarmak en akıllıca işimiz." O bunu yaptığında bizler tepki gösterdik, Zentiva'ya sattı Eczacıbaşı ilacı ve biz buna tepki gösterdik hep beraber "Neden böyle yaptı?" diye ama süreç içinde -tabii, o gündeki bakış açısını kavramış ve ileriye dönük kendisi adına o kadar doğru bir ticari hamle yapmış ki- zamanında satmayanlar hep daha kötü

şartlarda satmak zorunda kaldılar ve her geçen gün yerli ilaç sanayimiz, o güçlü, kendi kendine yetebilir diye övündüğümüz ilaç sanayimiz sermaye olarak el değiştirdi ve yabancıların eline geçti teker teker.

Bugün geldiğimiz noktada, ben, bu konuşmayı geçen sene yapıyor olsaydım, on altı ay önce yapıyor olsaydım, belki şöyle bir karşı argüman gelecekti: “Neden böyle söylüyorsunuz? Mustafa Nevzat İlaç Sanayii var ve Mustafa Nevzat İlaç Sanayii Amerika’ya kanser ilacı satar duruma geldi.” Bu bizim için, hepimiz için bir övünç vesilesi olurdu. Mustafa Nevzat İlaç Sanayii’sini Amerikalılar satın aldı. Bundan Komisyonunun büyük bir kısmının haberinin olduğunu biliyoruz ama bilmeyenlerle de üzülerek paylaşmak isterim. Mustafa Nevzat İlaç Sanayii, o hepimizin güvendiği, inandığı, göğsümüzü kabartan ve Amerikalılara kanser ilacı satan Mustafa Nevzat İlaç Sanayii, geldiğimiz noktada, hem de tam da Amerikalılar tarafından satın alındı.

Böyle bir şey konuşuyoruz, ilaçta patenti konuşuyoruz. İlaçta patenti “Yıllar önce burada masanın etrafındayız yeniden o günleri hatırladık.” diyenler, kendi mevcut politik pozisyonları gereği mümkün olan en doğru dili seçtiler ama hepimiz şunu biliyoruz ki, ilaçta patent konuşulurken savunanlar sanki uzay çağını savunuyorlardı ve o gün karşı çıkanları, “İlaçta patent bu olsun, Türkiye’ye dünya kadar AR-GE yatırımı akacak, Türkiye’nin kendine ait ilaç sanayisi inanılmaz patentler alacaklar, ilaç firmalarımız dünya devi olacak ve o olacak, bu olacak...” Bugün geldiğimiz noktada, biraz önce Sayın Domaç’ın ifade ettiği durumun altına imza atıyoruz ki, o gün, o argümanları bu masaların etrafına koyanlar bugün “Gördünüz mü, bak haklı çıktık.” diyebilecek noktada değiller. Ama o gün ilaçta patentin getirdiği sıkıntıları ifade edenlerin söylediklerinin, biraz önce bahsettiğim yerli ilaç sanayisinin ne noktaya geldiği gibi veya biraz önce bir meslek birliği temsilcisinin, sayın genel sekreterin verdiği rakamlar gibi, yüzde 85’lerden 50’lere gerilemeye, 15’lerden 50’lere çıkış, kutu başında başka bir görüntü ama TL bazında bir başka görüntüyle karşı karşıyayız. Yani, birilerinin kutuları değerli, birilerinin kutuları değersiz. 4 liralık kutu satmaya zorlanan yerli ilaç sanayisine de çıkıp kimse “Neden AR-GE yatırımı yapmıyorsun, neden inovatif ataklarda bulunmuyorsun, yapan nasıl yapıyor?” diye de kimse fırça atmasın. Yerli ilaç sanayisi bunu, 3 liralık ağı kesicilerle, 7 liraya fiyatını zorla indirdiğimiz, bileğini büktüğümüz, rakiplerinin yüzde 66’ına getirdiğimiz antibiyotiklerle mi yapacak? Ama rakiplerini yirmi yıllık patentlerle koruyoruz.

Bugün buradaki tartışma yirmi yıllık patentin geri çekilmesi falan değil. Ama şunu açıkça söylemek lazım: Sayın Başbakan, millî hap projesinden bahsederken veya bir başka noktada ekonomik başka bir açılım yaparken bazı ülke isimleri zikrediyor. Mesela, aklıma hemen geliveren “Şanghay Beşlisi” diyor, -hoş, on sene önce “Şanghay Altılısı” oldular ve adına artık “Şanghay Ekonomik İşbirliği Örgütü” diyoruz ama- yani Çin’den bahsediyor veya Hindistan’ı örnek gösteriyor. Şunu biliyor muyuz ki, Yıllar önce yirmi yıl olarak telaffuz edilmiş, birtakım anlaşmalara girmiş, birtakım ülkelerin iç mevzuat düzenlemeleri yapılmış. Yirmi yıl önce bir Amerikan firması Hindistan’la bir mektubu yirmi günde yollar, yirmi günde alırken bugün e-mail üzerinden onlu karşılıklı çapraz yazışmaların yarım gün içinde yapılabilirdiği bir yerde, hâlâ daha yirmi yıllık patent süresinden bahsediyoruz.

Bilgisayarın işlemcileri, çipleri, onun hızları ve laboratuvar şartlarındaki süratlenmeler bu masanın etrafındaki herkesin malumu. Hadi yirmi yıl bir yerde duruyor, bir de “kalitesiz patent” diye bir uygulama var, bugün onu taçlandırmak üzereyiz veya eğer bu masanın etrafına gelmeseydi, o Komisyonda kalsaydı biz o zaman hiçbir şekilde şunu konuşamıyor olacaktık: Evet, bu ülkede yirmi yıl patent veriliyor ilaçlara ve o yirmi yıl süresinin bitmesine makul bir süre kala, birileri ilacın sadece ucundaki tuzunu değiştiriyorlar veya uzaydaki şeklini değiştiriyorlar, uzay yapısında molekül yapısını çevirip bastırıyorlar ve buna yeniden bir patent alıyorlar. Buna “evergreening” “sürekli yeşillik, alabilirdiğine yeşillik” diyor dünyadaki herkes ve dünya devletleri bu tip kalitesiz patent uygulamalarına karşı kendilerini koruyacak kanun ve ikincil mevzuat çalışmaları yapıyorlar. Öyle bir noktaya geliyor ki, artık “endikasyon patenti” diye bir şeyden bahsediliyor yani bir tane ilaç var, fiyatı 5 bin lira, kanser ilacı ve bir kanser türünde kullanılıyor; onun yerli eşleri çıkıyor 1,500 lira fiyatla ama 5 bin liralık olan ilaç bir başka endikasyona yani başka bir kanser türüne de iyi geldiğine söylüyor. Kuş kondurmamış, sadece mevcut molekülünün başka bir kanser türüne de iyi geldiğini, bunu patentliyor ve o kanser türü için 5 bin liraya Türkiye Cumhuriyeti devletine bunu fatura etmeye devam ediyor. Herhâlde bu konularda birilerinin “Durun kardeşim, neyi konuşuyorsunuz?” deme görevi vardır diye düşünüyorum.

Mevcut durumda bu kalitesiz patent uygulamalarıyla ilgili şöyle bir örnek verelim, patent numaralarını da verebilirim: “Makrolid” grubundan bir antibiyotik, artık neredeyse halk ilacı olacak kadar mal olmuş. Bu ilaç bir MR formu çıkarıyor, “MR” diyor, yani yavaş salınımlı. Bunun 2 tane yolu var: Bir tanesi “aljinat” maddesine veya “selülozik polimer” e emdirirseniz ilaç yavaş yavaş salınım yapıyor ve gün boyunca kan konsantrasyon seviyesini dalgalanmalardan daha stabil bir yerde tutabiliyorsunuz. Ama, bunu bu firma yapmadı, buna benzer bir sürü selülozik madde, “aljinat” benzeri bir sürü türevle bir sürü firma benzer ürünleri başka ilaçlar için yaptılar, yıllarca patenti karşılığında da inovasyon, AR-GE maliyetlerini karşıladılar ama bir başka firma “Gelin bir antibiyotiği selüloza batırdım, 16’ncı yıлымda patentime yeniden patent başvurusu yapıyorum.” “Kalitesiz patent” dediğimiz budur Sayın Komisyon üyeleri ve “Bir yirmi yıl daha bu ilacı bir tek ben üreteceğim.” diyor.

BAŞKAN – Evet, Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Toparlıyorum efendim.

“Bir yirmi yıl daha, ben bu ilacı örneğin 42 liradan satacağım, bir yerli eş değeri, ucuz eş değeri jenerik ilacı çıkıp da 10 lira yapıp da benim fiyatımı da 10-12 liraya inmeye zorlayamasın.” diyor ve bu şekilde kalitesiz patent uygulamalarına karşı yapılabilecek bir tek iş var, mahkemeye gidiyorsunuz. Bir patent numarasıyla örnek... Ha, demin verdiğim örnekte “klaritromisin”in MR formunda tam on bir yıl sürdü mahkeme aşaması ve on bir yılın sonunda her zaman olduğu gibi -bütün kalitesiz patent uygulamalarına karşı kaybedilmiş dava varsa sayısını, tarihini talep edelim burada herkesten- o davayı, “Üretemez.” diyenlere karşı “Üretmiyiz, bunun patentlik bir tarafı yok.” diyenler kazandı ama on bir yıl geçmişti.

Şimdi, burada “onay sonrası itiraz” diye bir mekanizma getiriyor Patent Enstitüsü ve diyor ki: “Ben bir yapı kuracağım. Bu yapı, patentlere itirazların önce altı ay başvurularını kabul edecek. Altı ay patentin sahibi olan firmadan savunma bekleyecek. Sonra, kendimi bağlamamak için bir şey söylemiyorum ama belli bir süre de ben kullanarak -bu sürenin ne olduğu da belli değil- onay sonrası itirazları değerlendireceğim.” Bunun, biz yaklaşık iki yıl, üç yıl, dört yıl meseleyi uzatabileceğini düşünüyoruz. Denilebilir ki: “Bunun olmadığı durumda mahkeme var.” Burada her iki taraftan da temsilciler var, hiç kimse şunu iddia edemez, iddia eden varsa dinlemeye hazırım: “Ben patent başvurusu yaptım, buna itiraz etti birisi ve bu kurul beni haklı gördü. Bu, bundan sonraki yargı yolunu kapatır.” Hukukçular var, kapatabilir mi? Kapatmaz veya “Ben, eğer onay sonrası itirazım reddedilirse mahkemeye başvurmayacağım.” veya “Onay sonrası itiraz kabul edilirse biz ‘Enstitünün kestiği parmak acımaz’ diyeceğiz, yasal yollara başvurmayacağız.” Bunu bu salonda kim söyler?

Yani, o on bir yıllık mahkeme safahatı duruyor, siz ortasına dört yıllık bir kütük daha koyuyorsunuz ve on beş yıla, yirmi yıla fiilen çıkıyor. Yani, birileri “Ben molekülün ucuna kuş kondurdum.” deyip ilave patent alacak ve on beş yıl boyunca sen gidip derdini Marko Paşa’ya anlatacaksın, on beş yıl sonunda da “Haklısın, pardon.” diyecekler. Böyle bir şey yok, böyle bir iş yok yani bu fiilen doğrudan patentleme demek ve buna karşı hiçbir savunma mekanizması kalmıyor.

Ayrıca, Patent Enstitüsü diyorsa ki: “Onay sonrası itiraz bütün ülkelerde var.” Kendisine, Fransa, İspanya, Belçika -geçen altı komisyonda olduğu için söylüyorum- Hollanda, İsveç, İtalya, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti ve Macaristan’da “onay sonrası itiraz” diye bir müessesenin olmadığını, itirazların doğrudan ihtisas mahkemelerine yapıldığının bilgisini paylaşmak isterim.

Son olarak şu bilgiyi paylaşalım: Bu patentin bir başvuru kısmı var, bize bugün getirilen itirazların nasıl değerlendirileceği. Patent başvurularının, Türkiye’de on yedi yıl sonunda geldiğimiz nokta, sadece yüzde 30’u içerde yapılabilen patent incelemelerinin, yüzde 70’i dışarıda yaptırılmaktadır. Bugün “Bir yer kuracağız, benzer imkânlar ve kabiliyetlerde kadroyla, o kadroyu genişleterek, ben bir de onay sonrası itirazları karara bağlayacağım veya yine yurt dışında karara bağlatacağım.” demektedir birileri. O zaman şunu söylemekte haklıyız: On yedi yılda yüzde 30 noktasına geldiyseniz, ilk önce yüzde 100 noktasına gelin, Türkiye’deki bütün patent başvurularını kendiniz yapın, daha sonra patent sonrası, onay sonrası itirazla ilgili kendinize yeniden yetki isteyin. Yoksa bu ülkenin sanayicisini, yerli sanayisini birilerinin aldığı kalitesiz ve haksız patent uygulamalarına karşı yine yurt dışındaki bir yerlere doğru sürecekseniz ve bu ülkenin milyon dolarlarını oralarda çarçur ettirecekseniz ve yapamadığınız bu yüzde 30’u yüzde 100’e çıkarmak yerine, böyle yeni bir alan açıyor ve bunu da patentleyen firmalar lehinde uzatıyorsanız, bu son derece yanlış bir iştir.

BAŞKAN – Evet, Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bunun karşılığı şudur: Bir firmaya kalitesiz bir patent verirsiniz, yani “Filanca ilacı bilmem ne tuzunu, MR formunu gece yatarken şöyle iç.” icadına yirmi yıl daha koruma vermeniz şu demek: Bu ilaç 30 lira mı, muadili çıkınca 6 liraya düşüyor mu,

bunu yıllardır yaşıyor muyuz, bütün dünya biliyor mu? Burada geçen, uzanan her süre Sosyal Güvenlik Kurumunun cebinden çıkacak paradır efendim. Sosyal Güvenlik Kurumunun maliyetlerini artırır, buna itiraz edenle sabaha kadar tartışırım ve buna kimsenin itiraz etmediği...

Hatta şimdi bir iddiada bulunuyorum, şöyle bir şey düşünün Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu, Çalışma Bakanlığının bağlı bir kuruluşuna, hem de masadaki temsil düzeyine bakarsanız, bizlerin hoşgörüsüyle, kabullenmesiyle genel müdür düzeyinde temsilleri kabul ettiğimiz bir noktada, kurum başkanlığı düzeyinde, başkan yardımcılığı düzeyinde temsilleri kabul ettiğimiz bir noktada, bu tartışmalar olurken Çalışma Bakanı ya da müsteşarı ya da bir müsteşar yardımcısı ya da kurum başkanı ya da başkan vekillerinden bir tanesi buraya gelmiyorsa, bunun da altını iyi okumak lazım. Bunun altını iyi okumak lazım, aksi takdirde burada yapılmaya çalışılan iş, evet, çok uluslu, patent sahibi ve gitgide çeşitli yöntemlerle patentlerini uzatan firmalara bir avantaj sağlar.

Şimdi, hep baştan beri söylediğimiz, Sayın Bakan olsa... Sayın Bakanın yokluğunda söylüyorum, yoksa burada bizim işimiz değil bir bürokrata böyle bir şey söylemek. Şunu söylüyoruz: Sayın Bakan, yıllar önce bazı çok uluslu firmaların, derneklerin metnini, müdahale etmese, Sağlık Komisyonu Sayın Başkanı talep etmeseydi, Sanayi Komisyonuna sunulan kanun metniyle bire bir örtüştüğü bir duruma ve bu tartışmanın sonunda çok ulusluların temsilcilerinin gelip de "Yasa böyle geçerse üzerinde mutabakat var." dediği ve bir sayın bürokratin "Biz herkesin görüşünü aldık, bir mutabakat metnidir." dediği ama sonradan bu mesele açığa çıkarıldığında da yerli ilaç sanayi, ki biraz önce yaklaşık 50, 46, 96, 137 firmanın temsilcilerini dinlediğimizde, bir mutabakatlarının olmadığı bir noktaya geldiğinde, "Sayın Bakan, sizin bunun siyasi sorumluluğunu nasıl taşırsınız?" demek isterdik bu işin siyasi bir sahibi olsaydı bu masanın etrafında.

Geneli üzerinde söyleyeceklerim bu kadar, maddeler üzerinde teknik bilgi arz edeceğim.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özel.

Evet, başka söz isteyen arkadaş...

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Sayın Başkanım, bu bakan yardımcıları ne iş yapar? Yani müsteşar, herkes meşgul mü? Müsteşarlar meşgul, bakan yardımcılar meşgul, ne kadar yoğun! Yani, şu olağanüstü mühim bir hadise.

BAŞKAN – Ben rica edeceğim Sayın Çiray...

Başka söz isteyen var mı arkadaşlar?

TÜRKİYE İLAÇ SANAYİ DERNEĞİ BAŞKANI CENGİZ CELAYİR – Ben bir küçük ilave yapabilir miyim?

BAŞKAN – Yok, usulümüzde öyle bir şey yok Sayın Celayir.

TÜRKİYE İLAÇ SANAYİ DERNEĞİ BAŞKANI CENGİZ CELAYİR – Hayır, bu konuyla ilgili...

BAŞKAN – Ama usulümüzde böyle bir şey yok yani.

TÜRKİYE İLAÇ SANAYİ DERNEĞİ BAŞKANI CENGİZ CELAYİR – Saygı duyuyorum efendim.

BAŞKAN – Estağfurullah... Üyelere başladıktan sonra...

Arkadaşlar, bir kararımı açıklayayım da yani siz de uygun buluyorsunuz tabii... Maddelerine geçildikten sonra Sayın Bakanın müsait olduğu zamana kadar toplantıyı erteleyeceğim. Ben konuştum, Sayın Bakanın müsait olduğu bir zaman... Müsait olmayabilir, ki zaten yıllardır, işte on sekiz yıldır çıkmamış bir kanun, bir on sekiz gün daha bekleyebiliriz. Sayın Bakanın müsait olduğu bir zaman... Yani ben size hak vermiyor değilim yani siyasi...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, lütfen, söz vermiyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok yok, bir tek şey söyleyeceğim. Verilmiş olan önergeler kayda geçildi mi efendim?

BAŞKAN – Söz vermiyorum efendim.

Yani, şimdi, ben Sayın Bakanın müsait olduğu bir zamanda davet etmek üzere, toplantıyı, siz de onay veriyorsanız, erteleyeceğim.

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Teşekkürler. Biz de size teşekkür ederiz vermiş olduğunuz karardan dolayı.

BAŞKAN – Estağfurullah...

Evet, Sayın Asan, buyurun.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Sayın Başkan, değerli milletvekillerim; ben sadece çok kısa olarak bütün konuşulanlarla ilgili genel bir cevap vermek istiyorum eğer müsaade ederseniz.

Önce, Sayın Vekilim Mehmet Bey Türk Patent Enstitüsünün kuruluş tarihi 1994'ten bahsetti. Türk Patent Enstitüsü şu anda gerçekten Türkiye'nin güzide kurumlarından bir tanesi. Çok kısa olarak -sanki öyle bir noktaya geldi ki- Türk Patent Enstitüsü kurulduktan sonra geçen sürede sınai mülkiyet alanında Türkiye'de yapılanları bir hatırlamak gerektiğini düşünüyorum. Bugün burada eleştiri konusu olan hususların tamamına yakınına çözüm getiriyor şu andaki yasa tasarısı. Çok kısa olarak, yani maddelere geçtiğimiz zaman bunların tek tek cevapları verilecektir ama...

Öncelikli olarak yasa tasarısının hazırlanış süreciyle ilgili olarak, en geniş katılımı... İnternet'ten dahi bütün sektöre açıldı, ulusal akademisyenlerin katıldığı 2 tane çalıştay düzenlendi, bütün ilgili sivil toplum kuruluşlarına ve şu anda burada "Bize gelmedi." diyen arkadaşların tamamının görüşlerini sizle paylaşmak üzere, en geniş şekilde toplumun bütün kesimleriyle paylaşıldı ve kamu açısından da uzlaşıyla -Sağlık Bakanlığımızın temsilcisi burada- bu noktaya getirildi. Yani, sonuçta kanun tasarısının bu noktaya gelmesi noktasında gerçekten çok geniş katılımı, belki örneği olmayan bir şekilde uzun bir sürece yayılarak bütün görüşler değerlendirildi -hem sivil toplum kuruluşları hem de kamu adına- bunu belirtmek istiyorum.

Şimdi, şu rakamlar çok önemli olduğu için paylaşmak istiyorum sayın vekillerimle, ilaç sektörünün patent başvurularını söylüyorum: Bakın, 1999, 1 tane; 2000, 1 tane; 2001, 2 tane -Türkiye genelinden bahsediyorum arkadaşlar- 2002, 4 tane; 2003, 1 tane; 2004, 3 tane; 2005, 1 tane; 2006, 3 ve 2007'den sonra 18, 37, 79, 156, 218, 300 ve şu anda 860... Yani, bir kere hiç kuşkusuz sınai mülkiyet sistemi genel olarak... İlaç patentleri bunun yüzde 9, yüzde 10'unu oluşturuyor, yüzde 90'ı diğer alanlar ve onların rakamlarını paylaşmıştım. Türkiye'de 1995 yılında bir yılda yapılan patent başvurusu, bugün Türkiye'de bir günde yapılıyor, bir haftada yapılıyor. İlaç patentlerinin az önce rakamlarını sizle paylaştım.

Genel olarak şunu söylemek istiyorum: Bu uzlaşi alındı ve bütün kamu kurumlarıyla, sivil toplumla bütün bu değerlendirmeler dikkate alındı ve şu anda burada ortaya atılan bütün bu sorulara cevap getiriyor yasa tasarısı. Bir örnek vermek istiyorum, nasıl çözüm getiriyoruz: İncelemesiz patent sistemi kaldırılıyor, kalitesiz patentten bahsediliyor, bu sistem kaldırılıyor. Süreler kısalıyor, mahkeme süreleri kısalıyor. Bütün bunları rakamlarla sizinle paylaşabilirim. Türkiye'de hem mahkeme süreleri kısalıyor hem de patent verme süreleri kısalıyor. Önümde şu anda bütün rakamlar var. En son olarak 2012 yılında incelemeli patent süresi kırk bir ay, örnek olarak 2006 yılında altmış beş ay, 2007'de yetmiş ay, 2011 kırk dokuz, 2012 kırk bir ay. Şu anda getirmiş olduğumuz sistemle beraber -toplam sürelerden bahsediliyor- mevcut toplam -bu tescil sonrası itiraz sürecinden bahsediyorum- bizim modelimize göre -bunu da sizinle paylaşabilirim- örnek olarak, mevcut sistemde minimum patent verme süresi on altı ay, şu anda bizim getirdiğimiz sistem dokuz ay. Arada itiraz süreçleri kısalıyor, kaldırılıyor, bunlardan bahsedilmiyor.

Şunu anlatmaya çalışıyorum: Mevcut sistemde, kalitesiz patentten bahsedildi, kalite getiriliyor; incelemesiz patent sistemi kaldırılıyor -örnek vermiştim- ve süreler kaldırılıyor. Diğer taraftan, mahkeme sürelerinin de kıaldığından bahsetmiştim ve Türkiye'de sınai mülkiyet alanındaki başvuruların zaten rakamlarını paylaşmıştım daha önce, ne kadar büyük bir artış gösterdiğini.

Sonuç olarak, bugün burada Komisyon üyelerinin dile getirdiği birçok husus yasada dikkate alındı ve bunların tamamına yakınına çözüm getiriliyor. Diğer taraftan, yasa süreciyle ilgili olarak bütün kamu kurumlarıyla müşterek bir şekilde bu noktaya getirildi, özel sektörün hepsinin görüşleri alındı, değerlendirildi. Bu konuda biraz haksızlık yapıldığını düşünüyorum.

Şunu ifade etmek istiyorum: Sınai mülkiyet sistemi günümüzde olmasa idi -çok basit bir şey söylüyorum- bugün jenerik olarak üretmek istediğimiz ilaçların hiçbirisini burada üretemezdik, bu noktaya dikkati çekmek istiyorum. Hiç kuşkusuz, etkin bir sınai mülkiyet sistemi gerekiyor ve Türkiye'de de şu anda mevcut olan etkin bir sınai mülkiyet sistemi vardır, aradan geçen on beş sene sürenin ortaya çıkardığı bu olumsuzlukları da gidererek ve buradaki milletvekillerinin de önerilerini hiç kuşkusuz, uygun olanlarını biz yine dikkate alıyoruz ve şu anda tamamını aldım, onu anlatmaya çalışıyorum.

Bu yasa bu noktaya, böyle hiçbir şekilde sivil toplumun, kamunun görüşleri alınarak gelmemiş gibi bir izlenim yaratıldı, bunu düzeltmek istiyorum. Son derece geniş katılımlı alındı, uzlaşıyla geldi. Hiç kuşkusuz, haklı bulunan noktaları, maddelere geçtiğimiz zaman tek tek bunların hepsinin cevabını vereceğiz ve inşallah ülkemiz için son derece önemli bir yasaı yasalastırarak, ülkemizin adına son derece önemli bir şey yapacağımızı düşünüyorum.

Dediğimiz gibi, maddeler geçtiğimiz zaman bu önergelerle ilgili olarak görüşlerimizi ifade edeceğiz, uygun olanları hiç kuşkusuz dikkate alınacaktır. İnşallah, ülkemiz için hayırlı bir yasa olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, tasarının tümü üzerindeki görüşmeleri tamamladık arkadaşlar.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bir düzeltme yapacaksınız diye biz bekliyoruz.

BAŞKAN – Hangisi efendim?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, şimdi, müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, tabii, hani askeriyede kanunlar kanla yazılmıştır ya, bu yüzden işte bir siyasi temsil gerekiyor. Şimdi, ben gözünüze baktım, siz “tamam” deyince, siz yapacaksınız sandım düzeltmeyi ama belki nazardikkatinizden kaçmış olabilir.

Sayın bürokrat diyor ki: “Elbette, sayın milletvekillerinin verdiği önergelerden de bizim açımızdan uygun olanları -bizim açımızdan uygun olanları- değerlendireceğiz, diğerlerine de her birine vereceğimiz cevaplarımız mevcuttur.”

BAŞKAN – Yok, o şu anlamda...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, bu ifadenin, tarafınızdan Komisyon Başkanı olarak düzeltilmesi lazım.

BAŞKAN – Şöyle, usul şudur: Hükûmete sorarız “Katılıyor musun, katılmıyor musun?” “Katılıyorum” veya “Katılmıyorum” der. Herhâlde onu kastetmek istedi.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Kesinlikle...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tabii, bir de bu bir bakan ağzından çıktığında Komisyonu rencide etmez de, bir bürokrat ağzından çıktığında bu iş...

BAŞKAN – Sonuçta, Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bakın, orada bir sıkıntı var. Geçen sefer Sanayi Komisyonunda iktidar partisi milletvekilleri defaatle uyardılar sayın bürokrati. Metin Külünk’ün -oradaki tutanaklardan- ne ifadeler kullandığını ve oldukça mesafe kat edilmiş olmakla beraber, yine de aynı sıkıntıları yaşıyor olmak...

BAŞKAN – O ifadeyi sehven söylediği kanaatindeyim yani kastının...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Düzeltsin. Düzeltsin, bence öyle bir...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Asan, kastınızı...

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Kesinlikle kastım o değil, şunu anlatmaya çalıştım: Şu ana kadarki süreçte bu görüşler alındı, ortak bir şekilde değerlendirildi, faydalanıldı. Hiç kuşkusuz, bu şekilde de şu anda bu önergelerdeki hususlar yine aynı şekilde dikkate alınacak ve uzlaşıyla kamu adına ülkemiz için en doğrusu yapılacaktır. Yani, başka burada bir anlam ifade etmemeye çalıştım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kim adına yapıyor bunu?

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Hayır, hayır...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yani, bir iktidar partisi milletvekili düzeltsin bunu efendim, ben yapmayayım yani.

BAŞKAN – Sayın Özel, şimdi...

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – “Komisyon en doğrusunu yapacaktır.” demek istiyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Neredesin Metin Külünk ya! Adam vallahi hiç olmazsa...

BAŞKAN – Yok, yok... Şimdi, Sayın Özel...

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Yani, Komisyon en doğrusunu yapacaktır, anlatmaya çalıştığım...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Millî irade” diye bir şey var mı?

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Siz yaparsınız, biz yapamayız ki.

BAŞKAN – Sayın Asan, önergeyi Komisyon üyeleri verir, katılanların sayısı katılmayanların sayısından 1 fazlaysa, o önerge bu aşamada kabul edilir. Sonra, ana komisyonda veya alt komisyonda tekrardan değerlendirilir, onlar değerlendirir. Daha sonra, Genel Kurulda kabul edenlerin sayısı, kabul etmeyenlerin sayısından 1 fazlaysa yasalır. Daha sonra Resmî Gazete’de Sayın Cumhurbaşkanının imzasıyla yayınlanır ve ondan sonra yürürlüğe girer, usul budur. Yani, yoksa Hükümetin tabii ki kanaati olur, katılır-katılmaz, Hükümetin katıldığı önergeye milletvekilleri katılır-katılmaz ama burada milletvekilleri karar verir.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben de bir şey söyleyeyim.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Teşekkür ediyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Bu herkesin bildiği bir gerçek olduğu için zannediyorum...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Evet, bu gerçeğin altını çizmek doğru bir yaklaşımdı, siz de yaptınız, teşekkür ederim.

Biz ömrümüzü bu işe verdik Sayın Başkan. Bizim ömrümüz ilaç, ilacın kuralları ve ilacın dünyadaki ve Türkiye’deki durumu. Dolayısıyla, lütfen, bizim aklımıza, bilgimize, çalışmamıza hakaret etmeyin.

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN – Estağfurullah
Sayın Vekilim.

BAŞKAN – Yok ya, öyle mi?

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Lütfen... Ben “lütfe” diyorum.

BAŞKAN – Sayın Domaç...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Biz ömrümüzü bu işe verdik, hayatımızı, bu saçları bu iş için açtık biz. Dolayısıyla, lütfe, bunu yapmayın. Biz size saygın davranıyoruz, saygın davranmaya da devam edeceğiz ama bize böyle bir şey yapmayın lütfe.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, konuyu, bence bu aşamada maddelere geçilmesini oylayarak...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Oturumu kapatmadan önce bir talebim olacak.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Usul hakkında, o da şudur...

BAŞKAN – Böyle bir usul var mı, bilmiyorum ben. Yani, başında usul var da, ortasında usul var mı bilmiyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şöyle söyleyelim o zaman: İç Tüzük’te komisyonla ilgili böyle bir şey bulunmadığı takdirde, Meclisin aşağıdaki çalışmasına bakılır. Siz bir kanaat bildiriyorsanız, onda oylama aşamasına geçmeden önce usul hakkında söz istenebilir ve usul tartışması açılır.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama ben usul tartışması açmak niyetinde değilim, sadece usul hakkında şunu söyleyeceğim: Şimdi, bugün verimli bir çalışma yaptığımız kanaatindeyim ve 4 partinin milletvekillerinin ortak imzasıyla Sayın Akif Bey’e, tahmin ediyorum yedi ya da sekiz tane önerge teslim edildi. Önergelerin teslim edildiği anda komisyonlar tarafından kayda geçirilmesi ve bir sonraki toplantıya kadar da onun saklanması ve oradan devam etmesi esastır.

Biraz önce size sordum ama “Cevabı yerinize geçtiğinizde vereceğim.” dediniz. Bu sekiz tane önergenin bize fotokopileri bize henüz gelmedi. Kayda aldınız mı, fotokopilerini bize veriyor musunuz? Bu konuda hassasiyet göstermenizi rica edeceğim çünkü bir buçuk saat önce verilmiş önergenin fotokopisinin gelmemesi şaşırtıcı bir durum, usulden değil.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bir kayıt sistemimiz var ama benim bildiğim kadarıyla -altı yıl Plan ve Bütçe Komisyonunda çalıştım- o önergeler herhangi bir yere kaydedilmiyor yani “kayıt çizelgesi” diye bir şey yok. Önergeler ilgili madde hükümleri gündeme geldiği vakit dağıtılır ve sonra değerlendirilir, hatta muhalefetten bazı arkadaşların “Ya, bu önerge bize gelmedi. Bakın, önergeler gelmedi.” filan diyerek, birkaç defa ara verdiğimiz hatırlıyorum. Dolayısıyla, ilgili maddeler konuşulmaya başlandığı vakit önergeleri dağıtacağız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O zaman altında imzam olan önergelerin fotokopilerini talep ediyorum Sayın Başkan. Bundan da beni mahrum bırakacak değilsiniz herhâlde.

BAŞKAN – Onu arkadaşlarla, İç Tüzük’e göre konuyu değerlendirelim, size iletelim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Altına imzam olan önerenin fotokopisini istiyorum, bundan normal bir şey yok. O dediğiniz, son anda verilen önergelerle ilgili. Gerekirse beklenir ve esas olan şudur: Komisyon canlı hâlde değilse kayıt mekanizması vardır, canlı hâlde giden komisyonda kayıt, fotokopinin her tarafa dağıtılmasıyla sağlanır.

BAŞKAN – Konuyu ilgili hukuki birimlerle görüşüp size bilgi vereceğim Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Fotokopi verme noktasında hukuki bir sıkıntı mı var, başka bir sıkıntı mı var?

BAŞKAN – Ben bilmiyorum, yani hukuki yönünü bilmediğim için sorup bilgi vereceğim size.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Altında imzam olan önergelerin tarafıma verilmesini talep ediyorum.

ALİ ÖZ (Mersin) – Aynı şekilde ben de istiyorum.

BAŞKAN – Peki.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bildiğiniz gibi İç Tüzük’ün 23’üncü maddesine göre Komisyonumuz tali komisyon ve “Tali komisyonlar da işin kendilerini ilgilendiren yönü veya maddeleri üzerinde esas komisyona görüş bildiren komisyondur.” şeklinde bir ifade var. Dolayısıyla, bu bir hayli kapsamlı bir kanun, burada bu konuyla ilgili, tasarının bütün maddeleri yerine sadece Komisyonumuzu ilgilendiren maddelerinin görüşülmesiyle ilgili bir önerge var. O önergeyi okutup işleme alacağım.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/756) esas numaralı Kanun Tasarısı’nın 3, 7, 13, 20, 21, 22, 27, 28 ve 91’inci maddelerinin görüşülmesini arz ve teklif ederiz.

Özgür Özel

Manisa

Mehmet Domaç

İstanbul

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Siz çekimser misiniz?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok, kabul ediyorum.

BAŞKAN – Peki.

Kabul edilmiştir.

Bugünkü toplantımızı burada sonlandırıyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 18.05